

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. ΓΟΥΔΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ
ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΧΟΛΗΣ Δ. Μ. Ε.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

XV.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΑ

Εἶτε σοὶ Ἀντιγόνην εἰπεῖν φίλον, οὐκ ἂν ἀμάρτοι,
εἶτε καὶ Ἥλεκτρον· ἀμφότερα γὰρ ἄκρον.

(Ἐπίγραμμα Διοσκορίδου)

ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΜΕΤ' ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ Γ'

Τιμᾶται μετὰ τὸ βιβλιοστίμιον καὶ φόρον Δρ. **11.40**

Τιμὴ λιανικῆς πωλήσεως 7.50

(Ἀξία βιβλιοστίμι. 3.00. Φόρος Ἄν. Δαν. 0.90

Ἀριθμὸς ἀδείας, κυκλοφορίας 31.732. 16-6-31.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Π. Δ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ
ΟΔΟΣ ΤΑΧΗ 13

1931

431 206

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ν. ΓΟΥΔΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ
ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΣΧΟΛΗΣ Δ. Μ. Ε.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

XV.

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΑ

Εἶτε σοὶ Ἀντιγόνην εἰπεῖν φίλον, οὐκ ἂν ἀμάρτους,
εἶτε καὶ Ἥλεκτρον· ἀμφοτέρω γὰρ ἄκρον.

(Ἐπίγραμμα Διοσχορίδου)

ΕΚΔΟΣΙΣ Γ΄

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠ. Γ. Δ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ
ΓΑΚΗ 13

1931

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ

XV

ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΑΝ

Α'. Γένεσις τῆς τραγωδίας καὶ διδασκαλία.

Πῶς διετέθη ὁ κατὰ φύσιν ἄνθρωπος πρὸς τὰ φυσικὰ φαινόμενα; Ὁ κατὰ φύσιν ἄνθρωπος βλέπων μετὰ θαυμασμοῦ καὶ καταπλήξεως τὴν μεγαλοπρεπῆ τοῦ ἡλίου ἀνατολήν, τὴν δύσιν αὐτοῦ καὶ τὸν σκοτισμὸν τῆς γῆς, τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἀπειροπληθῶν ἀστέρων ἐν τῷ οὐρανῷ, τὸν αἰφνίδιον αὐτῶν ἀφανισμόν, τὴν βλάστησιν καὶ τὸν μαρασμὸν τῆς φύσεως καὶ τὴν ἀπειρίαν τῶν ἄλλων φυσικῶν φαινομένων, ἐπροσωποποίησε καὶ ἐθεοποίησεν αὐτά, τὰς δ' ἐναλλαγὰς τοῦ αὐτοῦ φυσικοῦ φαινομένου ἐξέλαβεν ὡς περιπετείας καὶ πάθη τοῦ θεοῦ, π. χ. τὸν μὲν μαρασμὸν τῆς φύσεως ὡς θάνατον τοῦ θεοῦ, τὴν δὲ βλάστησιν ὡς γέννησιν ἢ ἀνάστασιν αὐτοῦ. — Πρὸς τὴν φύσιν ἐπὶ ταῖς περιπετείαις αὐτῆς ἠσθάνθη ὁ ἄνθρωπος ἰσχυρὰν συμπάθειαν καὶ μάλιστα πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς γῆς βλάστησιν (Διόνυσον), διότι ἐν μέσῳ αὐτῆς διαρκῶς ἔζη· ἔβλεπε τὴν γῆν ἀπαύστως ἀναφύουσαν ἐκ τοῦ μητρικοῦ αὐτῆς κόλπου ἀπειρίαν βλαστήσεως καὶ καρπῶν καὶ δὴ τὴν γλυκυτάτην σταφυλὴν (τὸν θεὸν ἀνα)γεννώμενον), καὶ αἴφνης τὸ θέρος ἢ φθινόπωρον ἔβλεπε τὰ ἄνθη κλίνοντα τὴν ὠχρὰν αὐτῶν κεφαλὴν καὶ ἀποθιγγσκοντα, τὰ δένδρα φυλλορροοῦντα, τὰ πάντα μαραινόμενα καὶ ἐκτάδην ἐξαπλούμενα εἰς τὸν παγερὸν τῆς μητρὸς κόλπον, ὃν περιέβαλλε μετ' ὀλίγον τὸ λευκὸν τῆς χιόνος καὶ τῶν πάγων σάβανον (τὸν θεὸν σπαρασσόμενον ὑπὸ τῶν πολεμίων).

Πῶς ἐξεδήλωσαν οἱ Ἕλληνες τὴν πρὸς τὸν Διόνυσον συμπάθειαν; Τὴν πρὸς τὸν Διόνυσον συμπάθειαν οἱ κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος καὶ δὴ οἱ ἀμπελοουργοὶ θά ἐξεδήλωσαν κατ' ἀρχὰς διὰ ζωηρῶν ἀρρυθμῶν κραυγῶν, ἅς θά συνῴδειον καὶ δι' ἀναλόγων κινήσεων, οὖν τῷ χρόνῳ δ' ἐδημιούργησαν ἄσματα λυρικά παραφόρου ἐνθουσιασμοῦ (διότι θά ἤδον μεθύοντες), ἀδόμενα πρὸς

αὐλὸν καὶ συνοδευόμενα διὰ ζωνῶν μιμικῶν κινήσεων, τὰ ὁποῖα ἐκάλεταν *διθυράμβους*. Ὑστερον τὰ ἄροσθμα ταῦτα ἄσματα ἔλαβον τεχνικὴν μορφήν, ἀντικατασταθέντων τῶν ἄροσθμῶν ἀδόντων διὰ κυκλίου χοροῦ ἐκ 50 ἀνδρῶν, ἀδόντων καὶ ὄρχουμένων ἐν ῥυθμῷ, καὶ μετηνέχθησαν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Πεισιστράτου, ὅστις ἰδρῦσας τὰ μεγάλα Διονύσια εἰσήγαγε τὸν διθυράμβον εἰς τὰς μεγαλοπρεπεῖς ἐορτὰς τῆς πόλεως. Ἐκτοτε οἱ πλούσιοι Ἀθηναῖοι ἠμιλλῶντο τίς νὰ παρασκευάσῃ διὰ τὰς ἐορτὰς τὸν κάλλιστον χορὸν, ἵνα ὄρχούμενος καὶ ἄδων ἐν ὄρχήστρῳ περὶ τὸν βωμὸν τοῦ Διονύσου ἐκτελέσῃ διθυράμβον, ὃν διακεκριμένος ποιητὴς ἐποίει ἀντὶ ἀδρά; ἀμοιβῆς. Οἱ χορευταὶ συγκινούμενοι, ὅτε ἔψαλλον τὰς περιπετείας τοῦ θεοῦ, καὶ ὑπὸ μανίας καταλαμβάνομενοι ἐζήτησαν νὰ συμπάσχωσι μετὰ τοῦ θεοῦ γινόμενοι ἀκόλουθοι αὐτοῦ καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου μετημφιέννυτο εἰς Σατύρους, περιβαλλόμενοι δέρματα τράγων μετὰ κεράτων, ὀξέων ὠτων, βραχειῶν οὐρῶν, χηλῶν, *τράγοι* διὰ τούτοι *καλούμενοι*, φέροντες προσεῖτι στέφανον κισσοῦ (ἱεροῦ τοῦ Διονύσου) καὶ καλύπτοντες τὸ πρόσωπον (διὰ φύλλων δένδρων κλπ.) χάριν παραισθήσεως.

Ἐκ τοῦ διθυραμβοῦ τὸ δράμα. Ἡ συμπάθεια καὶ ἡ παραισθησις τοῦ χοροῦ θὰ ἀπέβαιναν ἰσχυροτάτη, ἐὰν ἔβλεπον αὐτὸν τὸν θεὸν πάσχοντα ἢ διηγούμενον τὰ πάθη αὐτοῦ. Ὅντως ὁ κορυφαῖος τοῦ χοροῦ, μετημφισμένος εἰς Δίονυσον, ἀποσπώμενος τῶν λοιπῶν χορευτῶν καὶ ἀναβαίνων ἐπὶ τὴν παρὰ τὸν βωμὸν τράπεζαν διελέγετο πρὸς τὸν χορὸν περὶ τῶν παθημάτων αὐτοῦ. Αἴφνης ὅμως ὁ ἐξ Ἰκαρίας τῆς Ἀττικῆς Θέσπις, ὅστις εἰσήγαγε καὶ τὰ ἐξ ὀθόνης προσωπεῖα, ἀντὶ τοῦ κορυφαίου τοῦ χοροῦ εἰσήγαγεν ἴδιον πρόσωπον ὡς τὸν θεόν, ἀνεξάρτητον τοῦ χοροῦ, τὸν *ὑποκριτὴν* (*ὑποκρίνεσθαι* ἀποκρίνεσθαι), ὅστις θὰ ἀπεκρίνετο εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ χοροῦ καὶ θὰ ἀφηγεῖτο τὰ παθήματά του. Μεθ' οὗ ὁ χορὸς ὤρχετο ἐκδηλῶν ἐν ἄσματι τὰ κατέχοντ' αὐτὸν συναισθήματα. Οὕτως ἔχομεν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν διάλογον ἱστοροῦντα τὰ πάθη τοῦ θεοῦ, στοιχεῖον ἐπικόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ ἄσμα τοῦ χοροῦ, τὸ ἐκδηλοῦν τὰ συναισθήματ' αὐτοῦ, στοιχεῖον λυρικόν, διὰ τοῦ συνδυασμοῦ δὲ τῶν δύο τούτων στοιχείων παρήχθη ἐκ τοῦ διθυράμβου νέον εἶδος ποιήσεως, τὸ *δράμα* (διὰ τὰ ἐν αὐτῷ δρώμενα, πρβλ. καὶ *τελετή*, *δραγία*, τὸ *πάλαι* ὠνομάζετο καὶ *τραγωδία* ὡς τράγων φῶδῃ ἢ φῶδῃ πρὸς τὸν τράγον, τὸν Δίονυσον), τὸ ὁποῖον ὡς τέκνον τοῦ διθυράμβου ἐκληρονόμησε παρὰ τοῦ πατρὸς: 1) τὸν χορὸν ἐκ 50 ἀνδρῶν μετημφι-

σμένων καὶ φερόντων στέφανον κισσοῦ, 2) παρίστατο ἐν ὄρχήστρῳ, 3) ἔθεωρεῖτο ἱερὸν τοῦ Διονύσου ἀποτελοῦν μέρος τῆς λατρείας αὐτοῦ, 4) ἐδιδάσκετο ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν ὑπαίθεσσι κατὰ τὰ Διονύσια καὶ 5) ὠρίζοντο ὑπὸ τῆς πολιτείας τρεῖς πλούσιοι πολῖται, *οἱ χορηγοί*, ἀναλαμβάνοντες τὰς δαπάνας τῆς διδασκαλίας τῶν δραμάτων τριῶν ποιητῶν, ἀμιλλωμένων πρὸς ἀλλήλους ἐν ἀγῶνι περὶ τῆς νίκης, ἐκάστου διὰ μιᾶς *τετραλογίας*, ἤτοι τεσσάρων δραμάτων.

Διχίσεις τοῦ δράματος, ἐξέλιξις τῆς τραγωδίας.
Ἐπειδὴ οἱ μῦθοι τοῦ Διονύσου ἠδύναντο νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο θεμελιώδεις κατηγορίας, α') εἰς τοὺς φαιδρούς, τοὺς ἀναφερομένους εἰς τοὺς θριάμβους τοῦ θεοῦ, καὶ β') εἰς τοὺς θλιβεροὺς τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὰ πάθη αὐτοῦ, διὰ τοῦτο καὶ τὸ δράμα διεσπάσθη α') εἰς τὴν *κωμωδίαν*, ἔχουσαν φαιδρὰν καὶ ἰσορὰν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ β') εἰς τὴν *τραγωδίαν*, ἔχουσαν τὴν ὑπόθεσιν σοβαρὰν καὶ θλιβεράν. Χάριν ποικιλίας αἱ ὑποθέσεις τῶν δραμάτων ἐλαμβάνοντο καὶ ἐξ ἄλλων κύκλων μύθων, ἐκ τῶν μύθων ἡρώων ἐπίσης πολυπαθῶν, ὅτε κατ' ἀνάγκην συμμετεβάλλετο καὶ ὁ χορὸς, ἀποτελούμενος ἐκ προσώπων ἐχόντων σχέσιν πρὸς τὸν ἥρωα, μετ' ἀναλόγου περιβολῆς, διότι ἄλλως τὰ πάθη τοῦ ἥρωος οὐδὲν διαφέρουν καὶ οὐδεμίαν συμπάθειαν θὰ προεκάλουν παρὰ τῷ χορῷ. Ἄλλ' ἐν ᾧ οἱ Σάτυροι ἐξετοπίζοντο βαθμηδὸν ἐκ τοῦ δράματος, ὅμως διετηρήθησαν ἐξ εὐλαβείας πρὸς τὴν παράδοσιν ἐν ἰδιαιτέρῳ εἶδει δράματος Ἰλαροῦ, ἐν τῷ *σατυρικῷ* δράματι, τοῦ ὁποίου ὁ χορὸς ἀποτελεῖτο ἀποκλειστικῶς ἐκ Σατύρων. Σατυρικὸν δράμα ἦτο ἀναγκαίως τὸ τέταρτον δράμα πάσης τετραλογίας παντὸς τραγικοῦ ποιητοῦ.

Ἐπειδὴ ὁ εἰς ὑποκριτὴς ἦτο ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ ὑποδυθῇ πολλὰ πρόσωπα, ὁ τραγικὸς Αἰσχύλος προσέθηκε καὶ δευτέρον ὑποκριτὴν, καὶ ὁ μὲν ὑποδύμενος τὸν ἥρωα ἐκαλεῖτο *πρωταγωνιστής*, ὁ δὲ *δευτεραγωνιστής*. Ἐπειδὴ δὲ οἱ μῦθοι περιεῖχον καὶ γυναικεῖα πρόσωπα, προσετέθησαν καὶ τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα ὅμως ὑπεδύοντο ἄνδρες.

Ἐχτρον. Οἱ διθύραμβοι καὶ τὰ δράματα ἐδιδάσκοντο κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Διονύσου, τὰ Διονύσια, ἐντὸς τεμένους τοῦ θεοῦ, ἐν ὄρχήστρῳ, ἥμεις εἶχεν ἐν τῷ μέσῳ καὶ βωμὸν (θυμέλην) τοῦ θεοῦ, περὶ ὃν ἐγίνετο ὁ χορὸς, πανταχόθεν δὲ ἐπλημμύρουσιν κύκλῳ τὴν ὄρχήστραν πλήθη θεατῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τὰς πρώτας θέσεις κατεῖχον οἱ ἐπίσημοι. Ἐπειδὴ ὅμως ὑφίστατο ἀνάγκη ἰδίου οἰκῆματος, ἐν τῷ ὁποίῳ οἱ ὑποκριταὶ νὰ ἀμφιεννύωνται καὶ νὰ μεταμφιεννύων-

ται κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ δράματος, πρὸς τοῦτο δὲ κατεσκευάσθη πρὸς τὴν μίαν πλευρὰν τῆς ὀρχήστρας καλύβη τις, ἡ *σκηνή*, ἔκτοτε οἱ θεαταὶ ἐθεῶντο ἀπὸ τῶν τριῶν ἄλλων πλευρῶν τῆς ὀρχήστρας.

Ἴνα ὅμως οἱ θεαταὶ ἀπόνως θεῶνται καὶ ἀκούωσι τὴν διδασκαλίαν τῶν δραμάτων, ἐξέλεξαν ἐν Ἀθήναις χάριν αὐτῶν θέσιν ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους κοίλην καὶ ἐπικλινῆ, ἐπὶ τῶν νοτίων κλιτύων τῆς ἀκροπόλεως, ἐντὸς τεμένους ἀρχαίου ἱεροῦ τοῦ Διονύσου, καὶ ἐκεῖ ἔκτισαν τὸ πρῶτον λίθινον θέατρον, ὅπερ ἀπετελέσθη α') ἐκ τῆς *ὀρχήστρας* χάριν τοῦ χοροῦ καὶ τῶν ὑποκριτῶν, β') τῆς *σκηνῆς* καὶ γ') ἐκ τοῦ *κοίλου* ἢ κυρίως *θεάτρου* χάριν τῶν θεατῶν, θέσεως κοίλης καὶ ἐπικλινούσ, ἐνθα ἐλάβευσαν ἐδώλια ἐπὶ τῶν βράχων, ἐν δὲ τῇ πρώτῃ γραμμῇ ἔθηκαν θρόνους χάριν τῶν ἐπισημῶν.

Ἴνα καλυφθῇ ἡ ἀσχημία τῆς ξυλίνης σκηνῆς, ἐτέθη πρὸ αὐτῆς μέγα ξύλινον διάφραγμα, τὸ *προσκήνιον*, ἀπῆνον μεταξὺ ἑαυτοῦ καὶ τῶν δύο πτερυγῶν τοῦ κοίλου τὰς δύο *παρόδους*. Τοῦτο ζωγραφούμενον (σκηνογραφία) παρίστα ἀνάκτορον ἢ ἄλλο τι κατὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ δράματος, ἔφερε θύραν, δι' ἣς παρήχετο ἢ εἰσῆχετο ὁ ἦρωσ, ἐν ᾧ ὁ χορὸς παρήχετο ἐπὶ τὴν ὀρχήστραν καὶ ἐξήχετο ἐκεῖθεν διὰ τῶν παρόδων. Ὁ δεύτερος ὑποκριτής, ἐὰν δὲν ἦτο οἰκειὸς τοῦ πρωταγωνιστοῦ, παρήχετο διὰ τῆς δεξιᾶς (ὡς πρὸς τὸν θεατὴν) παρόδου, ὅτε ἐπιστεύετο ὅτι ἦρχετο ἐκ τῆς πόλεως ἢ ἐκ τῶν λιμένων, ἢ διὰ τῆς ἀριστερᾶς, ἐὰν ἦρχετο ἐκ τῶν ἀγρῶν ἢ ἐκ τῆς ξένης. Ὑστερον διὰ λόγους αἰσθητικούς καὶ στερεότητος σκηνὴ καὶ προσκήνιον κατεσκευάσθησαν λίθινα. Πίν. Β'.

Σκευὴ ὑποκριτῶν καὶ χοροῦ. Ἐφ' ὅσον ὑπῆρχεν εἰς ὑποκριτής, ἵνα εἶναι περίοπτος, ἀνέβαινεν ἐπὶ τὴν παρὰ τὸν βωμῶν τράπεζαν ἢ ἐπὶ τὰς βαθμίδας τοῦ βωμοῦ· ἀλλ' ἀφ' οὔτου προσετέθη καὶ δεύτερος ὑποκριτής, δὲν ἦτο δυνατόν πλέον νάναβαίνωσιν ἀμφοτέροι ἐπὶ τὴν αὐτὴν θέσιν. Ὅθεν κατήλθον εἰς τὸ δάπεδον τῆς ὀρχήστρας, ἀλλ' ἵνα διακρίνωσιν ἐναργῶς τῶν χορευτῶν καὶ εἶναι περίοπτοι, ἐφρόντιζον νά παρίστανται μεγαλοσωμότεροι, ὡς ἦσαν οἱ ἦρωες, καὶ διότι τοῦτο ἀπῆται τὸ μέγεθος τοῦ θεάτρου καὶ ἡ ἀπόστασις αὐτῶν ἀπὸ τῶν θεατῶν. Καὶ τὸ μὲν ὕψος τοῦ σώματος ἠΰξανον α') διὰ τῶν *κοθόρων*, ὑποδημάτων φερόντων πολὺ ὑψηλὰ καττύματα, β') διὰ τοῦ *προσωπείου*, φέροντος τὸν λεγόμενον *ὄγκον*, ἕξαρμα τοῦ μετώπου ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς ὡς περιθίτον φενάκην (τὰ προσωπεῖα μετεχειρίζοντο ἐξ εὐλαβείας πρὸς τὴν παράδοσιν καὶ ἵν' ἀποκρύπτωσι τὸ γνωστὸν τοῖς θεαταῖς πρόσωπον τοῦ ὑποκριτοῦ, ἔφερον δὲ ταῦτα

έντονα χαρακτηριστικά τοῦ φύλου, τῆς ἡλικίας, τῆς διαθέσεως κλπ.), καὶ γ') διὰ χιτῶνων ἐχόντων ἐγγρόους κατακορύφους ῥαβδώσεις (ὀπτική ἀπάτη). Τὸ δὲ πάχος ἠϋξανον διὰ τῶν *σωματιῶν* (παραγεμισμάτων), *προστερνιδίων*, *προγαστριδίων*, καὶ διὰ τῶν *χειριδίων*, *ἀναξυριδίων* κλπ. Ἐπειδὴ δὲ τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος ἦσαν ἥρωικά, ἡγεμόνες, ἐπιφανεῖς ἄνδρες κλπ., αἱ δὲ διδασκαλῖαι ἐγίνοντο ἐν ἡμέραις μεγαλοπρεπῶν πομπῶν, διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἐνδύματα τῶν ὑποκριτῶν ἦσαν συνήθως φανταστικά, πομπώδη καὶ μεγαλοπρεπῆ. Ἐφόρου χιτῶνας ποδήρεις, ἔχοντας ἄνθη ἐνυφασμένα, ἱμάτια δὲ ἢ χλαμύδας πορφυρᾶς καὶ χρυσοπάστους. Οἱ χορευταὶ ἔφερον καὶ χρυσοῦς στεφάνους κισσοῦ. Περὶ πάντων τούτων ἰδ. Πίν. Γ'—Δ'.

Β'. Βιογραφία Σοφοκλέους.

Γέννησις. Ὁ Σοφοκλῆς ἐγεννήθη τῷ 496 π. Χ. ἐν Ἀθήναις καὶ δὴ ἐν τῷ Ἰπλίῳ Κολωνῷ, ὅστις ἐθαυμάζεται διὰ τὰς φυσικὰς αὐτοῦ καλλονάς, ἐκ πατρὸς Σοφίλλου, εὐπόρου Ἀθηναίου, ἔχοντος ἐργοστάσιον μαχαίροποιῶν.

Φυσικὸν καὶ κοινωνικὸν περιβάλλον, ἐν ᾧ τῷ ἐξήθη ὁ Σ. Ὁ Σ. ὡς παῖς ἐνετρώθη ἀπὸ τῶν ἐρασιμῶν τοπειῶν τοῦ Κολωνοῦ εἰς τὴν θαυμαστὴν γύρῳ φύσιν καὶ ἠντιτύχησε νὰ ἴδῃ τὰς νικηφόρους φάλαγγας καὶ τοὺς Περσοφάγους στόλους τῶν Ἀθ. ἐπανερχομένους ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν πατριὸν γῆν, εἶδε τὴν πόλιν ἐκ τῶν ἐρειπίων ἀναγεννωμένην ὡς τὸν φοῖνικα καὶ διὰ τῆς φιλοπατρίας τῶν πολιτῶν λαμβάνουσαν τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἑλλάδος ἀνδρωθεὶς ἠντιτύχησε νὰ ἴδῃ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας προαχθείσας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του εἰς τὴν ὑπέρτατην τελειότητα.

Ἠλιθευσις. Ὁ φιλόστοργος πατὴρ οὐδενὸς ἐφείσθη μέσου, ἵνα δώσῃ εἰς τὸν υἱὸν ἀρίστην μόρφωσιν. Ὁ Σ. ἐδιδάχθη ἐπιμελῶς γυμναστικὴν καὶ μουσικὴν καὶ διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐπίδοσιν πολλάκις ἐστεφανώθη εἰς ἀγῶνας τῶν δύο τεχνῶν. Ὅθεν ὅτε οἱ Ἀθ. μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ἐώρταζον τὰ ἐπινίκια, ὁ Σ. ἐκλεχθεὶς ἐκ χιλιάδων ἄλλων παίδων Ἀθ. ἐχόρευεν ὡς κορυφαῖος χοροῦ παίδων περὶ τὸ τροπαιὸν γυμνός, φέρων λύραν. Ἐμελέτα τοὺς πρὸ αὐτοῦ ποιητὰς πάντας καὶ μάλιστα τὸν Ὅμηρον, παρακολουθῶν δὲ μετὰ ζήλου τὴν διδασκαλίαν τῶν τραγωδιῶν ἐθαύμαζε μάλιστα τὸν Μαραθωνομάχον Αἰσχύλον καὶ ζηλώσας τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως ἀπεφάσισε νὰ γίνῃ ποιητὴς τραγωδιῶν.

Ὁ Σ. ὡς τραγικός. Αἴφνης τῷ 468 π. Χ. ἀντιμετρεῖται

ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν κρατερῷ ἀγῶνι πρὸς τὸν παλαιάμαχον Αἰσχύλον καὶ μετὰ σφοδρὰν πάλην, καθ' ἣν τὸ θέατρον εἶχε διχασθῆ, ὁ Κίμων μετὰ τῶν συστρατῆγων ὡς κριτῆς ἔδωκε τὸν στέφανον τῆς νίκης εἰς τὸ νέον ἐπιτέλλον ἄστρον τῆς σκηνῆς. Μετὰ τὴν πρώτην ταύτην διδασκαλίαν οἱ Ἄθ. ἠγάπησαν τὸν ποιητὴν, ἀλλὰ καὶ οὗτος ἀνταποκρινόμενος εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς πόλεως ἀφωσιώθη ὀλοφύχως εἰς τὸ ἔργον, ἐν διαστήματι δὲ 60 περιόπου ἔτων ἐποίησεν 123 δράματα ποικιλωτάτων ὑποθέσεων, δι' ὧν ἔτερεπε τοὺς πολίτας καὶ ἐμεγάλυνε τὴν πόλιν πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν πολυαριθμῶν ξένων, οἵτινες πανταχόθεν τῆς γῆς συνέρρεον εἰς τὸ θέατρον. Ἐν ᾧ δὲ πολλάκις ἔλαβε προσκλήσεις παρὰ τυράννων καὶ ἡγεμόνων νὰ παραστήσῃ τὰ ἔργα του καὶ παρ' αὐτοῖς, οὐδέποτε ἀπεδήμησε πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν, λέγων μάλιστα ὅτι ὁ πορευόμενος πρὸς τύραννον γίνεται δοῦλος αὐτοῦ. Ὅθεν ἡ πόλις τιμῶσα τὰ αἰσθήματα τοῦ Σ. ἐπεδαψίλευεν εἰς αὐτὸν τιμὰς καὶ ἀξιώματα καὶ δὴ εὐδοκίμησαντα ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἀντιγόνης τῷ 441 (ἢ 442) ἐξέλεξε τῷ 440 στρατηγόν.

Ὁ Σ. ὡς ἄνθρωπος. Ὁ ποιητῆς ἠδξήθη ἐν μέσῳ τῶν Περσικῶν πολέμων, ὅτε οἱ Ἄθ. σωθέντες ἐκ μεγίστων κινδύνων ἦσαν εὐσεβέστατοι περὶ τοὺς θεοὺς. Ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τοῦ Κολωνοῦ ὑπῆρχεν ἱερὸν τῶν φοικτῶν Εὐμενίδων, ὧν τοὺς μύθους θὰ διηγοῦντο εἰς αὐτὸν παῖδα ὁ πατήρ καὶ οἱ δημόται, ἐνωρὶς ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐπληρώθη θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν συναισθημάτων. Ὅθεν ἀνδρωθεὶς ἐγένετο ἱερεὺς τοῦ Ἀμύνου (ἢ Ἀλκωνος), θεραπευτικοῦ θεοῦ, ἐπειδὴ δ' ἐποίησεν ἄσμα πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἐπλάσθη ἢ παράδοσις ὅτι ἐξένισε κατ' οἶκον τὸν θεόν. Διηγοῦντο ἔτι ὅτι κλαπέντος ποτὲ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως χρυσοῦ στεφάνου οἱ Ἄθ. ὤρισαν τάλαντον ἀμοιβὴν διὰ τὸν μνηύσοντα ποῦ ἦτο ὁ στέφανος. Ὁ Ἡρακλῆς ἐπιφανεὶς καθ' ὕπνον εἰς τὸν Σ. ἔδειξε τὸν τόπον, ὅπου ἐκρύπτετο ὁ στέφανος, καὶ ὁ Σ. λαβὼν τὸ τάλαντον ἴδρυσεν διὰ τούτου ἱερὸν Μηνυτοῦ Ἡρακλέους.

Πρὸς τοῦτοις ὁ Σ. εἶχεν ἀντιπάλους ἐν τῇ σκηνῇ πρὸ πάντων τὸν Αἰσχύλον καὶ τὸν Εὐριπίδην. Ἀλλὰ πρὸς μὲν τὸν Αἰσχύλον συνεδέετο διὰ φιλίας, μαθὼν δὲ τὸν θάνατον τοῦ Εὐριπίδου αὐτὸς μὲν προσῆλθεν εἰς τὸ θέατρον κατὰ τὸν προάγωνα περιβεβλημένος πένθιμον ἱμάτιον, τοὺς δὲ χορευτὰς εἰσήγαγεν ἀστεφανώτους. Συνεδέετο διὰ φιλίας θερμῆς πρὸς τὸν Ἡρόδοτον, ἦτο τῶν οικειοτάτων τοῦ Περικλέους καὶ ἀνεστρέφετο μετ' ἐπιφανῶν καὶ σπουδαίων ἀν-

δρῶν, ἔχων συνήθως φαιδρὰν καὶ ἰλαρὰν τὴν ψυχὴν. Κατὰ δὲ τὸ 440 π. Χ. ὁ Περικλῆς συστρατηγῶν μετὰ τοῦ Σ. δὲν μετεχειρίσθη αὐτὸν εἰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις, ἀλλ' ἀπέστειλε πρεσβευτὴν εἰς Χίον καὶ Λέσβον, διότι πρὸς τοῦτο μᾶλλον ἐνόμιζεν αὐτὸν καταλληλότερον.

Θάνατος τοῦ Σ. Τοιοῦτος τὴν ψυχὴν περὶ τε θεοῦ καὶ ἀνθρώπους διήλθε βίον σχεδὸν ἀνέφελον. Ἡ τραγικὴ καταστροφὴ τῆς Σικελίας ἐνεπότισε μὲν πικρίας τὴν φαιδρὰν καὶ ἰλαρὰν αὐτοῦ ψυχὴν, ἀλλ' ἡ Μοῦσα αὐτοῦ καὶ αἱ πολλαὶ νῖκαι, ὡς ἔδρεπε κατὰ τοὺς τραγικοὺς ἀγῶνας, πάντοτε ἀξιούμενος πρωτείων ἢ δευτερείων, οὐδέποτε δὲ τριτείων, παρεῖχον εἰς αὐτὸν ἀνεξάντλητον δρόσον ζωῆς καὶ διὰ τοῦ ποιητικοῦ αὐτοῦ ταλάντου ἀνέψυχε καὶ ἑαυτὸν καὶ τὴν σκληρῶς δοκιμασθεῖσαν πόλιν. Ἄπαξ ἔτι ἐνενηκοντούτης ἠτύχησε νὰ ἐπίδη τὴν ὑστάτην νίκην τῆς πατρίδος παρὰ τὰς Ἀργινοῦσας, ἀλλ' ἡ Μοῖρα ἢ πάντοτε εὐμενῆς ἔκλεισε διὰ παντὸς πλέον τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἴδῃ τὴν σκληρὰν τοῦ Λυσάνδρου χεῖρα κατεδαφίζουσαν τὰ τείχη τῆς ὑπερηφάνου πόλεως. Ἀπέθανε τῷ 406, ἄγνωστον πῶς, ποιῶν μέχρι τῶν τελευταίων στιγμῶν τραγωδίας.

Ἐπίδρασις τοῦ Σ. μέχρι σήμερον. Τοιαύτη ποιητικὴ φύσις ἦτο ἀδύνατον νὰ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ κόσμου χωρὶς νὰ καταλίπη βαθέα τὰ ἴχνη τῆς διαβάσεως αὐτῆς. Εἰς τῶν υἱῶν καὶ εἰς τῶν ἐγγόνων αὐτοῦ ἐγένοντο καὶ αὐτοὶ τραγικοὶ ποιηταί, αἱ τραγωδίαὶ αὐτοῦ ἀναπαρίσταντο ἐν τοῖς θεάτροις τῶν Ἑλληνίδων πόλεων καὶ πολλοῦ ἐστήθησαν πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἀνδριάντες, εἰκόνες καὶ προτομαί, ὧν τινες ἐσώθησαν καὶ εἰς ἡμᾶς. Ἐν Ἀθήναις ὁ ῥήτωρ Λυκούργος ἐστήσεν ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνδριάντας τῶν τριῶν τραγικῶν, Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου, καὶ ἐξέδωκεν ἐπισήμως τὰς τραγωδίας αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ μέχρι σήμερον αἱ περιωθεῖσαι ἑπτὰ μόνον τραγωδίαὶ ἐκ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ ἀναγινώσκονται καὶ μελετῶνται ἀπλήστως ὑπὸ τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος. Ἐὰν δικαίως ἢ ἀδίκως, θὰ κρίνωμεν καὶ ἐκ μόνῃς τῆς ἐρμηνείας τῆς Ἡλέκτρας.

Χαρακτηρισμός. Εἰκὼν ἐκ τοῦ μαρμαρίνου ἀνδριάντος τοῦ ἐν Ῥώμῃ ἀποκειμένου, ὅστις ἐγένετο κατ' ἀπομίμησιν τοῦ ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Λυκούργου ἰδρυθέντος, Πίν. Α'.

Γ'. Τὰ πρὸ τῆς ὑποθέσεως τῆς τραγωδίας.

Εἰς τῶν βαρυνδαιμόνων οἴκων, ὅστις διὰ τῶν φορικαλέων κακουργημάτων του ἔδωκεν ἄφθονον ὕλην εἰς τὴν Ἑλλην. τραγωδίαν, εἶναι ὁ τῶν Πελοπιδῶν.

α'. *Τάνταλος*, ὁ βασιλεὺς τῆς Φρυγίας, φίλος τῶν θεῶν, παρακαθήμενος καί εἰς τὴν τράπεζαν αὐτῶν, ἔσφαξεν ἡμέραν τιὰ τὸν μόνον υἱὸν Πέλοπα καὶ μαγειρεύσας αὐτὸν παρέθηκεν ἐν τῇ τραπέζῃ, περὶ ἣν ἐξένιζε τοὺς θεούς. Μόνον ἡ Δημήτηρ, περίλυπος ἐπὶ τῇ ἀρπαγῇ τῆς Κόρης, ἔφαγε τεμάχιον τῆς ὀμοπλάτης, ἀλλ' οἱ λοιποὶ θεοὶ ἀντιληφθέντες εὐθύς τὸ μυσερὸν ἐγκλημα ἐφρικίασαν, ὁ Ἐρμῆς κατ' ἐντολὴν τοῦ Διὸς συγκολήσας τὰ τεμάχια τῶν σαρκῶν ἀποδίδει καὶ πάλιν τὴν ζωὴν εἰς τὸν Πέλοπα, ἀναπληρώσας τὸ ἔλλειπον τῆς ὀμοπλάτης δι' ἔλεφαντίνου ὄστου, ὁ δὲ ἀπαίσιος παιδοκτόνος κρημνίζεται εἰς τὸν Τάρταρον, ὅπου ὑφίσταται δεινὴν ποινήν.

β'. Ὁ υἱὸς *Πέλοψ* ἐκ Φρυγίας ἔρχεται εἰς Πίσαν τῆς Ἥλιδος πρὸς τὸν βασιλέα Οἰνόμαον, ὅστις φοβούμενος κατὰ χρησμὸν μὴ φονευθῆ ὑπὸ τοῦ μέλλοντος συζύγου τῆς ἀγάμου θυγατρὸς Ἴπποδαμείας ἐκάλει πάντα μνηστῆρα εἰς ἀρματοδρομίαν καὶ πάντα ἠτῶμενον ἐφόνευεν, ἐν ᾧ ὁ νικῆσας αὐτὸν θά ἐγένετο γαμβρός του. Εἶχον φονευθῆ ἤδη 13 μνηστῆρες, ὅτε ὁ Πέλοψ ἐζήτησε τὴν χεῖρα τῆς Ἴπποδαμείας. Πρὸ τοῦ κρισίμου ἀγῶνος λαμβάνει παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος χρυσοῦν ἄρμα μετὰ πτερωτῶν ἵππων, διὰ μεγάλων δ' ὑποσχέσεων πείθει τὸν ἠνίοχον τοῦ Οἰνομάου Μυρτίλον εἰς ἀπιστίαν κατὰ τοῦ κυρίου. Εὐθύς ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἀγῶνος τὸ ἄρμα τοῦ βασιλέως ἐκτροχιάζεται καὶ ὁ Οἰν. ἀνάτραπείς ἐφονεύθη, διότι ὁ ἀπιστος ἠνίοχος εἶχεν ἀφαιρέσει ἀπὸ τῶν ἀξόνων τοὺς ἥλους τοὺς συνέχοντας ἐπ' αὐτῶν τοὺς τροχούς. Ὁ Πέλοψ λαμβάνει τὴν Ἴπποδαμείαν καὶ τὴν βασιλείαν. Ἄλλ' ἵνα μὴ ἐκπληρώσῃ τὰς πρὸς τὸν Μυρτίλον ὑποχρεώσεις, κατακρημνίζει αὐτὸν κατὰ τὴν οἴκαδε ἐπάνοδον ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ ἄρματος εἰς τὴν πρὸς Ν. τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Εὐβοίας Γεραιστοῦ θάλασσαν, κληθεῖσαν ἐκ τούτου Μυρτῶν πέλαγος. Ὁ Μ. ἀποθνήσκων καταρᾶται τὸν Πέλοπα καὶ ἡ κατάρα αὕτη γίνεται πρόξενος νέων συμφορῶν εἰς τὸν οἶκον.

γ'. Ἐκ τοῦ Π. καὶ τῆς Ἴπποδαμείας ἐγεννήθησαν πρὸς τοὺς ἄλλους ὁ *Ἄιρεὺς* καὶ ὁ *Θυέστης*. Ἀμφότεροι φονεύσαντες ἐκ ζηλοτυπίας τὸν ἀδελφὸν Χρῦσιππον, ὡς μᾶλλον ἀγαπώμενον ὑπὸ τοῦ πατρὸς,

φεύγουσιν ἐκ τῶν ἀρῶν αὐτοῦ εἰς Μυκήνας, ὃ Ἄτρεὺς νυμφεύεται τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Εὐρυσθέως καὶ μετὰ τὸν φόνον τοῦ πενθεροῦ ὑπὸ τῶν Ἡρακλειδῶν λαμβάνει καὶ τὴν βασιλείαν. Ἄλλ' ὁ Θ. ζηλοτυπῶν διὰ ταῦτα ἀτιμάζει τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ, ἐξορισθεῖς δὲ ἀρπάζει τὸν μικρὸν υἱὸν τοῦ Ἄτρεως Πλεισθένην, ὃν ἀνέθρεψεν ὡς ἴδιον υἱὸν καὶ κατόπιν ἀπέστειλεν εἰς Μυκήνας, ἵνα φονεύσῃ τὸν βασιλέα. Ἐκεῖ ὅμως συλληφθεὶς οὗτος φονεύεται φρικτῶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὅστις κατόπιν μαθὼν ὅτι ὁ φονευθεὶς ἦτο υἱὸς τοῦ ὄμοσε τρομερὰν ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ. Προσποιηθεὶς ὅτι διηλλάγη πρὸς αὐτὸν ἀνακαλεῖ ἐκ τῆς ἐξορίας καὶ καλέσας εἰς δεῖπνον παραθέτει τὰς σάρκας δύο υἱῶν ἐκείνου, αὐς εἶχε σφάζει καὶ ἀκρωτηριάσει (Θυέστειον δεῖπνον).

δ'. Τὸν Ἄτρεά διεδέχθη ὁ υἱὸς *Ἀγαμέμνων*, ὅστις ἐκ τῆς Κλυταιμίστρας ἔσχε 5 τέκνα, τὴν Ἰφιγένειαν, Ἡλέκτραν, Χρυσόθεμιν, Ἰφιάνασσαν καὶ Ὀρέστην, καὶ ἐβασίλευεν εὖτυχῆς ἐν ταῖς πολυχρύσοις Μυκήναις. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐν Τροίᾳ ἀπουσίαν αὐτοῦ ὁ υἱὸς τοῦ Θυέστου Αἴγισθος περιέπλεξε τὴν Κλ. εἰς τὰ δίκτυα ἀνόμου ἔρωτος καί, ὅτε ὁ κραταῖος βασιλεὺς ἐπανάκαμψεν ἐκ Τροίας δαφνοστεφής, ἐφονεύθη διὰ δόλου καὶ ἐπιβουλῆς ἐν δεῖπνῳ διὰ πελέκews ὑπὸ τῆς Κλ. συμπράττοντος καὶ τοῦ μοιχοῦ. Τὴν αὐτὴν τύχην θὰ ὑφίστατο καὶ ὁ δωδεκαετής περίπου τότε Ὀρέστης, ὃν τὸ μιᾶρον ζεῦγος τῶν φονεῶν ἐφοβεῖτο ὡς τὸν μέλλοντα τιμωρόν, ἀλλ' ἡ Ἡλ. μετ' ἀποφασιστικότητος ὑπεξήγαγεν αὐτὸν διὰ τοῦ παιδαγωγοῦ του, τοῦ μόνου ἀπομείναντος πιστοῦ θεράποντος, εἰς Κρῖσαν τῆς Φωκίδος πρὸς τὸν βασιλέα Στρόφιον, συγγενῆ τοῦ Ἀ., ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ ὁποίου ἔζησεν 7 ἔτη ὁ Ὀρ. ἀναστρεφόμενος μετὰ τοῦ ὁμήλικος βασιλόπαιδος Πυλάδου. Ἡ Ἡλ., ἣτις παραμείνασα ἐν τῷ πατρῷφ οἴκῳ ὑφίστατο ὕβρεις καὶ αἰκισμοὺς παρὰ τῶν φονεῶν τοῦ πατρὸς, ἐπικοινωνεῖ διαρκῶς πρὸς τὸν ἀδελφὸν δι' ἀγγέλων, ἐκτρέφει τὸ μῖσος αὐτοῦ κατὰ τῶν κακούργων καὶ πῶθει διαρκῶς τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ, ὥριμου πλέον νεανίου, πρὸς πλήρωσιν τῆς ἐκδικήσεως. Τέλος κατὰ τὸ ὄγδοον ἔτος ἀπὸ τῆς φυγῆς ὁ Ὀρ. ἔλθων εἰς τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὴν ἐντολὴν τῆς ἐκδικήσεως καὶ ἅμα μυεῖται τὸν τρόπον τῆς πληρώσεως αὐτῆς. Παραλαβὼν λοιπὸν τότε τὸν Πυλάδην καὶ τὸν Παιδαγωγὸν ἐπανέρχεται εἰς τὰς Μυκήνας.

Τίς κατὰ τὴν ἀφίξιν εἰς τὴν πάτριον πόλιν θὰ ἐχρησίμειυσεν ὡς ὁδηγός; Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἄρχεται ἡ τραγωδία.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ

ὦ τοῦ στρατηγήσαντος ἐν Τροίᾳ ποτὲ
 Ἄγαμέμνονος παῖ, νῦν ἐκεῖν' ἔξεστί σοι
 παρόντι λεύσσειν, ὦν πρόθυμος ἦσθ' αἰεί. |
 τὸ γὰρ παλαιὸν Ἄργος, οὐπόθεις, τόδε,
 τῆς οἰστροπλήγος ἄλσος Ἰνάχου κόρης· 5
 αὕτη δ', Ὀρέστα, τοῦ λυκοκτόου θεοῦ
 ἀγορὰ Λύκειος· οὐξ ἀριστερᾶς δ' ὄδε
 Ἦρας ὁ κλεινὸς ναός· οἱ δ' ἰκάνομεν,
 φάσκειν Μυκήνας τὰς πολυχρύσους ὄραν
 πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν τόδε, 10
 ὅθεν σε πατρός ἐκ φόνων ἐγὼ ποτε
 πρὸς σῆς ὀμαίμου καὶ κασιγνήτης λαβὼν
 ἦνεγκα κάξέσφρα κάξεθρεψάμην
 τοσόνδ' ἐς ἦβης, πατρὶ τιμωρὸν φόνου. |
 νῦν οὖν, Ὀρέστα καὶ σὺ φίλτατε ξένων 15
 Πυλάδῃ, τί χροὴ δρᾶν ἐν τάχει βουλευτέον·
 ὡς ἡμῖν ἤδη λαμπρὸν ἡλίου σέλας
 ἔφα κινεῖ φθέγματ' ὀρνίθων σαφῆ
 μέλαινά τ' ἄστρον ἐκλέλοιπεν εὐφρόνη.
 πρὶν οὖν τιν' ἀνδρῶν ἐξοδοιπορεῖν στέγης 20
 ξυνάπτειτον λόγοισιν· ὡς ἐνταῦθ' *ἔμέν,
 ἴν' οὐκέτ' ὀκνεῖν καιρός, ἀλλ' ἔργων ἀκμή. |

ΟΡΕΣΤΗΣ

ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν προσπόλων, ὡς μοι σαφῆ
 σημεῖα φαίνεις ἐσθλὸς εἰς ἡμᾶς γεγώς!
 ὥσπερ γὰρ ἵππος εὐγενής, κἄν ἦ γέρων, 25
 ἐν τοῖσι δεινοῖς θυμὸν οὐκ ἀπώλεσεν,
 ἀλλ' ὀρθὸν οὐς ἴστησιν, ὡσαύτως δὲ σὺ
 ἡμᾶς τ' ὀτρύνεις καὐτὸς ἐν πρώτοις ἔπη.

τοιγάρ τὰ μὲν δόξαντα δηλώσω, σὺ δὲ
 ὄξειαν ἀκοὴν τοῖς ἐμοῖς λόγοις διδούς, 30
 εἰ μὴ τι καιροῦ τυγχάνω, μεθάρμοσον. |
 ἐγὼ γὰρ ἤνιχ' ἰκόμην τὸ Πυθικὸν
 μαντεῖον, ὡς μάθοιμ' ὅτῳ τρόπῳ πατρὶ
 δίκας ἀροίμην τῶν φονευσάντων πάρα,
 χρῆ μοι τοιαῦθ' ὁ Φοῖβος, ὦν πύση τάχα· 35
 ἄσκειον αὐτὸν ἀσπίδων τε καὶ στρατοῦ
 δόλοισι κλέψαι χειρὸς ἐνδίκους σφαγὰς. |
 ὅτ' οὖν τοιόνδε χρησμὸν εἰσηκούσαμεν,
 σὺ μὲν μολῶν, ὅταν σε καιρὸς εἰσάγῃ,
 δόμων ἔσω τῶνδ', ἴσθι πᾶν τὸ δρώμενον, 40
 ὅπως ἂν εἰδῶς ἡμῖν ἀγγελίης σαφῆ.
 οὐ γὰρ σε μὴ γήρα τε καὶ χρόνῳ μακροῦ
 γυνῶσ' οὐδ' ὑποπεύσουσιν ὧδ' ἠνθισμένον. |
 λόγῳ δὲ χρῶ τοιῶδ', ὅτι ξένος μὲν εἶ
 Φωκέως παρ' ἀνδρὸς Φανοτέως ἦκων· ὁ γὰρ 45
 μέγιστος αὐτοῖς τυγχάνει δορυξένων.
 ἄγγελλε δ', ὅρκῳ προστιθείς, ὀθούνεκα
 τέθνηκ' Ὀρέστης ἐξ ἀναγκαίας τύχης,
 ἄθλοισι Πυθικοῖσιν ἐκ τροχηλάτων
 δίφρων κυλισθείς· ὧδ' ὁ μῦθος ἐστάτω. | 50
 ἡμεῖς δὲ πατρὸς τύμβον, ὡς ἐφίετο,
 λοιβαῖσι πρῶτον καὶ καρατόμοις χλιδαῖς
 στέψαντες εἴτ' ἄψορον ἤξομεν πάλιν,
 τύπωμα χαλκόπλευρον ἠρμένοι χερσῖν,
 ὁ καὶ σὺ θάμνοις οἴσθ' αἰ κεκρυμμένον, 55
 ὅπως λόγῳ κλέπτοντες ἠδεῖαν φάτιν
 φέρωμεν αὐτοῖς, τοῦμὸν ὡς ἔρρει δέμας
 φλογιστὸν ἤδη καὶ κατηνθρακωμένον. |
 τί γὰρ με λυπεῖ τοῦθ', ὅταν λόγῳ θανῶν
 ἔργοισι σωθῶ κἀξενέγκωμαι κλέος; 60
 δοκῶ μὲν, οὐδὲν ῥῆμα σὺν κέρδει κακόν. |

ἤδη γὰρ εἶδον πολλάκις καὶ τοὺς σοφοὺς
 λόγῳ μάτην θνήσκοντας· εἶθ' ὅταν δόμους
 ἔλθωσιν αὐθις, ἐκτετίμηνται πλέον·
 ὡς κἄμ' ἐπαυχῶ τῆσδε τῆς φήμης ἄπο 65
 δεδοκότη' ἐχθροῖς ἄστρον ὡς λάμψειν ἔτι. |
 ἀλλ', ὦ πατρώα γῆ θεοὶ τ' ἐγγώριοι,
 δέξασθέ μ' εὐτυχοῦντα ταῖσδε ταῖς ὁδοῖς,
 σύ τ', ὦ πατρῶον δῶμα· σοῦ γὰρ ἔρχομαι
 δίκη καθαρτῆς πρὸς θεῶν ὠρμημένος· 70
 καὶ μή μ' ἄτιμον τῆσδ' ἀποστείλητε γῆς,
 ἀλλ' ἀρχέπλουτον καὶ καταστάτην δόμων. |
 εἴρηκα μὲν νυν ταῦτα· σοὶ δ' ἤδη, γέρον,
 τὸ σὸν μελέσθω βάντι φρουρηῆσαι χρέος,
 νῶ δ' ἔξιμεν· καιρὸς γάρ, ὅσπερ ἀνδράσιν 75
 μέγιστος ἔργου παντός ἐστ' ἐπιστάτης. |

ΗΛΕΚΤΡΑ

- ἰὼ μοί μοι, δύστηνος!
- ΠΑΙ. καὶ μὴν θυρῶν ἔδοξα προσπόλων τινὸς
 ὑποστενούσης ἔνδον αἰσθῆσθαι, τέκνον.
- ΟΡ. ἄρ' ἐστὶν ἡ δύστηνος Ἥλέκτρα; θέλεις 80
 μείνωμεν αὐτοῦ ἀπακούσωμεν γόων;
- ΠΑΙ. ἦκιστα· μηδὲν πρόσθεν ἢ τὰ Λοξίου
 πειρώμεθ' ἔρδειν ἀπὸ τῶνδ' ἀρχηγετεῖν,
 πατρὸς χέοντες λουτρά· ταῦτα γὰρ φέρει
 νίκην τ' ἐφ' ἡμῖν καὶ κράτος τῶν δρωμένων. | 85
- ΗΛ. Σύστ. α' ὦ φάος ἀγνὸν
 καὶ γῆς ἰσόμοιρ' ἀήρ, ὡς μοι
 πολλὰς μὲν θρήνων φῶδᾶς,
 πολλὰς δ' ἀντήρεις ἥσθου
 στέρνων πληγὰς αἵμασσομένων, 90
 ὅπῳταν δνοφερὰ νύξ ὑπολειφθῆ! |

τὰ δὲ παννυχίδων ἤδη στυγεραὶ
 ξυνίσασ' εὐναὶ μογερῶν οἴκων,
 ὅσα τὸν δύστηνον ἔμὸν θρηνηῶ
 πατέρ', ὃν κατὰ μὲν βάρβαρον αἴαν 95
 φοίνιος Ἄρης οὐκ ἐξέτισεν,
 μήτηρ δ' ἡμῆ χά' κοινολεχῆς
 Αἴγισθος, ὅπως δρῶν ὑλοτόμοι,
 σχίζουσι κάρα φονίῳ πελέκει. |
 κοῦδεις τούτων οἴκτος ἀπ' ἄλλης 100
 ἢ μοῦ φέρεται, σοῦ, πάτερ, οὕτως
 αἰκῶς οἰκτρῶς τε θανόντος. |

Σύστ.β'

ἀλλ' οὐ μὲν δὴ
 λήξω θρηνηῶν στυγερῶν τε γόων,
 ἔστ' ἂν παμφεγγεῖς ἄστρον 105
 ῥίπας, λεύσσω δὲ τόδ' ἡμαρ,
 μὴ οὐ τεκνολέτειρ' ὥς τις ἀηδῶν
 ἐπὶ κωκυτῶ τῶνδε πατρῶων
 πρὸ θυρῶν ἡχῶ πᾶσι προφωνεῖν :
 ὦ δῶμ' Ἄιδου καὶ Περσεφόνης, 110
 ὦ χθόνι' Ἑρμῆ καὶ πότνι' Ἄρᾶ
 σεμναί τε θεῶν παῖδες Ἑρινύες,
 αἱ τοὺς ἀδίκως θνήσκοντας ὄραθ',
 αἱ τοὺς εὐνάς ὑποκλεπτομένους,
 ἔλθετ', ἀρήξατε, τείσασθε πατρὸς 115
 φόνον ἡμετέρου
 καὶ μοι τὸν ἔμὸν πέμψατ' ἀδελφόν·
 μούνη γὰρ ἄγειν οὐκέτι σωκῶ
 λύπης ἀντίρροπον ἄχθος. | 120

ΧΟΡΟΣ

Στρ. α'

ὦ παῖ, παῖ δυστανοτίας
 Ἡλέκτρα ματρὸς, τίν' αἶε

- τάκεις ὧδ' ἀκόρεστον οἰμωγὰν
τὸν πάλαι ἐκ δολερᾶς ἀθεώτατα
ματρὸς ἀλόντ' ἀπάταις Ἀγαμέμνονα 125
κακᾶ τε χειρὶ πρόδοτον ; ὡς ὁ τάδε πορῶν
ὄλοιτ', εἴ μοι θέμις τάδ' αὐδᾶν. |
- ΗΛ. ὦ γενέθλα γενναίων πατέρων,
ἤκειτ' ἐμῶν καμάτων παραμύθιον. 130
οἰδά τε καὶ ξυνήμι τάδ', οὐ τί με
φυγγάνει· οὐδ' ἐθέλω προλιπεῖν τόδε,
μὴ οὐ τὸν ἐμὸν στενάχειν πατέρ' ἄθλιον.
ἀλλ', ὦ παντοίας φιλότητος ἀμειβόμεναι χάριν,
ἔᾄτέ μ' ὧδ' ἀλύειν, 135
αἰαῖ, ἰκνοῦμαι. |
- ΧΘ. Ἀντ. α'. ἀλλ' οὐτοὶ τὸν γ' ἐξ Ἴδα
παγκοίνου λίμνας πατέρ' ἀν-
στάσεις οὔτε γόοισιν οὔτ' ἄνταις.
ἀλλ' ἀπὸ τῶν μετρίων ἐπ' ἀμήχανον 140
ἄλγος αἰεὶ στενάχουσα διόλλυσαι,
ἐν οἷς ἀνάλυσίς ἐστιν οὐδεμία κακῶν.
τί μοι τῶν δυσφόρων ἐφίη ; |
- ΗΛ. νήπιος ὅς τῶν οἰκτρῶς... 145
οἰχομένων γονέων ἐπιλάθεται.
ἀλλ' ἐμέ γ' ἄστονόεσσ' ἄραρεν φρένας,
ἃ Ἴτυν, αἰὲν Ἴτυν ὀλοφύρεται,
ὄρνις ἀτυζομένα, Διὸς ἄγγελος.
ἰὼ παντλάμων Νιόβα, σέ δ' ἔγωγε νέμω θεόν, 150
ἃ τ' ἐν τάφῳ πετραίῳ,
αἰαῖ, δακρύεις. |
- † ΧΘ. Στρ. β'. οὐτοὶ σοὶ μούνα, τέκνον,
ἄχος ἐφάνη βροτῶν,
πρὸς ὃ τι σὺ τῶν ἔνδον εἶ περισσά, 155
οἷς ὁμόθεν εἶ καὶ γονᾶ ξύναιμος,

- οἷα Χρυσόθεμις ζῶει καὶ Ἰφιάνασσα
 κρυπτῶ τ' ἀχέων ἐν ἦβᾳ
 ὄλβιος, ὃν ἄ κλεινὰ 160
 γὰρ ποτε Μυκηναίων
 δέξεται εὐπατρίδαν, Διὸς εὐφροني
 βήματι μολόντα τάνδε γὰρ Ὀρέστιαν. |
 ὃν γ' ἐγὼ ἀκάματα προσμένουσ' ἄτεκνος,
 τάλαιν', ἀνύμφευτος αἰὲν οἰχνῶ, 165
 δάκρυσι μυδαλέα, τὸν ἀνήνυτον
 οἴτον ἔχουσα κακῶν· ὃ δὲ λάθεται
 ὦν τ' ἔπαθ' ὦν τ' ἐδάη. τί γὰρ οὐκ ἐμοὶ
 ἔρχεται ἀγγελίας ἀπατόμενον ; 170
 αἰεὶ μὲν γὰρ ποθειῖ,
 ποθῶν δ' οὐκ ἀξιοῖ φανῆναι. |
- ΧΘ.** Ἄντ.β'. θάρσει μοι, θάρσει, τέκνον.
 ἔτι μέγας οὐρανῶ
 Ζεὺς, ὃς ἐφορᾷ πάντα καὶ κρατύνει· 175
 ᾧ τὸν ὑπεραλγῆ χόλον νέμουσα
 μήθ' οἷς ἐχθαίρεις ὑπεράχθεο μήτ' ἐπιλάθου·
 χρόνος γὰρ εὐμαρῆς θεός.
 οὔτε γὰρ ὁ τὰν Κριῖσαν 180
 βούνομον ἔχων ἀκτὰν
 παῖς Ἀγαμεμνονίδας ἀπερίτροπος
 οὔθ' ὁ παρὰ τὸν Ἀχέροντα θεὸς ἀνάσπων. |
ΗΔ. ἀλλ' ἐμὲ μὲν ὁ πολὺς ἀπολέλοιπεν ἦδη 185
 βίωτος ἀνέλπιστος, οὐδ' ἔτ' ἄρκῶ·
 ἄτις ἄνευ τεκέων κατατάχομαι,
 ἄς φίλος οὔτις ἀνήρ ὑπερίσταται,
 ἀλλ' ἀπερεὶ τις ἔποικος ἀναξία
 οἰκονομῶ θαλάμους πατρός, ὧδε μὲν 190
 ἀεικεῖ σὺν στολῆ,
 κεναιῖς δ' ἀμφίσταμαι τραπέζαις. |
- Δ. Ν. Γουδῆ.**—Σοφοκλέους Ἡλέκτρα.—Ἐκδ. Γ'

- ΧΘ.** Στο. γ'. οἰκτρὰ μὲν νόστοις αὐδά,
οἰκτρὰ δ' ἐν κοίταις πατροφάις,
ὄτοιοι, παγγάλων ἀνταῖα 195
γενύων ὠρμάθη πλαγά.
δόλος ἦν ὁ φράσας, ἔρος ὁ κτείνας,
δεινὰν δεινῶς προφυτεύσαντες
μορφάν, εἴτ' οὖν θεὸς εἴτε βροτῶν
ἦν ὁ ταῦτα πράσσων. | 200
- ΗΔ.** ὦ πασᾶν κείνα πλέον ἀμέρα
ἐλθοῦσ' ἐχθίστα δὴ μοι
ὦ νύξ, ὦ δέλτων ἀρρήτων
ἔκπαυλ' ἄχθη
τοὺς ἐμὸς ἴδε πατὴρ 205
θανάτους αἰκεῖς διδύμην χειροῖν,
αἶ τὸν ἐμὸν εἶλον βίον
πρόδοτον, αἶ μ' ἀπώλεσαν
οἷς θεὸς ὁ μέγας Ὀλύμπιος
ποίνιμα πάθεα παθεῖν πόροι, 210
μηδέ ποτ' ἀγλαΐας ἀποναΐατο
τοιᾶδ' ἀνύσαντες ἔργα. | †
- ΧΘ.** Αντ. γ'. φράζου μὴ πόρσω φωνεῖν.
οὐ γνώμαν ἴσχεις ἐξ οἶων
τὰ παρόντ' οἰκείας εἰς ἅτας 215
ἐμπίπτεις οὕτως αἰκῶς;
πολὺ γάρ τι κακῶν ὑπερεκτήσω,
σᾶ δυσθύμῳ τίκτουσ' αἰεὶ
ψυχᾶ πολέμουσ'· τὰ δὲ τοῖς δυνατοῖς
οὐκ ἔριστὰ πλάθειν. | 220
- ΗΔ.** δεινοῖς ἠναγκάσθην, δεινοῖς·
ἔξοιδ', οὐ λάθει μ' ὀργά.
ἀλλ' ἐν γὰρ δεινοῖς οὐ σήσω
ταύτας ἅτας,

ὄφρα με βίος ἔχη.
 τίνι γάρ ποτ' ἄν, ὦ φίλια γενέθλα,
 πρόσφορον ἀκούσαιμ' ἔπος,
 τίνι φρονοῦντι καίρια ;
 ἄνετέ μ', ἄνετε, παράγοροι·
 τάδε γὰρ ἄλυτα κεκλήσεται,
 οὐδέ ποτ' ἐκ καμάτων ἀποπαύσομαι
 ἀνάριθμος ὧδε θρήνων. |

225

ΧΟ. Ἐποδ. ἄλλ' οὖν εὐνοία γ' αὐδῶ,
 μάτηρ ὡσεὶ τις πιστά,
 μὴ τίκτειν σ' ἄταν ἄταις. |

235

ΗΛ.

καὶ τί μέτρον κακότατος ἔφου ; φέρε,
 πῶς ἐπὶ τοῖς φθιμένοις ἀμελεῖν καλόν ;
 ἐν τίνι τοῦτ' ἔβλαστ' ἀνθρώπων ;
 μήτ' εἶην ἔντιμος τούτοις
 μήτ' εἴ τω πρόσκειμαι χρηστῷ,
 ξυνναίοιμ' εὐκηλος, γονέων
 ἐκτίμους ἰσχουσα πτέρυγας
 ὀξύτόνων γόων.

240

εἰ γὰρ ὁ μὲν θανὼν γὰρ τε καὶ οὐδὲν ὦν
 κείσεται τάλας,

245

οἱ δὲ μὴ πάλιν
 δώσουσ' ἀντιφόνους δίκας,
 ἔρροι τ' ἄν αἰδῶς
 ἀπάντων τ' εὐσέβεια θνατῶν. |

250

ΧΟ.

ἐγὼ μὲν, ὦ παῖ, καὶ τὸ σὸν σπεύδουσ' ἅμα
 καὶ τοῦμὸν αὐτῆς ἤλθον· εἰ δὲ μὴ καλῶς
 λέγω, σὺ νίκα· σοὶ γὰρ ἐψόμεσθ' ἅμα. |

ΗΛ.

αἰσχύνομαι μὲν, ὦ γυναῖκες, εἰ δοκῶ
 πολλοῖσι θρήνοις δυσφορεῖν ὑμῖν ἄγαν·
 ἀλλ' ἢ βία γὰρ ταῦτ' ἀναγκάζει με δρᾶν,

255

σύγγνωτε· πῶς γὰρ ἦτις εὐγενῆς γυνή,
 πατρῶ' ὄρωσα πῆματ', οὐ δροφῆ τάδ' ἄν ;
 ἀγὼ κατ' ἡμαρ καὶ κατ' εὐφρόνην αἰεὶ
 θάλλοντα μᾶλλον ἢ καταφθίνονθ' ὄρω. | 260
 ἢ πρώτα μὲν τὰ μητρός, ἢ μ' ἐγείνατο,
 ἔχθιστα συμβέβηκεν· εἶτα δώμασιν
 ἐν τοῖς ἑμαυτῆς τοῖς φονεῦσι τοῦ πατρὸς
 ξύνεμι, καὶ τῶνδ' ἄρχομαι καὶ τῶνδέ μοι
 λαβεῖν θ' ὁμοίως καὶ τὸ τητᾶσθαι πέλει. | 265
 ἔπειτα ποίας ἡμέρας δοκεῖς μ' ἄγειν,
 ὅταν θρόνοις Αἴγισθον ἐνθακοῦντ' ἴδω
 τοῖσιν πατέροισ, εἰσίδω δ' ἐσθήματα
 φοροῦντ' ἐκείνω ταῦτ' αἰ παρ' ἐστίους
 σπένδοντα λοιβὰς ἐνθ' ἐκείνον ὄλεσεν, 270
 ἴδω δὲ τούτων τὴν τελευταίαν ὕβριν,
 τὸν αὐτοέντην ἡμῖν ἐν κοίτῃ πατρὸς
 ξὺν τῇ ταλαίνῃ μητρί, μητέρ' εἰ χρεὼν
 ταύτην προσσαυδᾶν τῷδε συγκοιμωμένην ; |
 ἢ δ' ὧδε τλήμων, ὥστε τῷ μιάστορι 275
 ξύνεστ', ἐρινὺν οὐτὶν' ἐκφοβουμένη,
 ἀλλ' ὥσπερ ἐγγελῶσα τοῖς ποιουμένοις
 εὐροῦσ' ἐκείνην ἡμέραν, ἐν ἣ τότε
 πατέρα τὸν ἄμὸν ἐκ δόλου κατέκτανεν,
 ταύτῃ χοροὺς ἴστησι καὶ μηλοσφαγεῖ 280
 θεοῖσιν ἔμμην' ἱερὰ τοῖς σωτηρίοις. |
 ἐγὼ δ' ὄρωσ' ἢ δῦσμορος κατὰ στέγας
 κλαίω, τέτηκα κάπικωκύω πατρὸς
 τὴν δυστάλαιναν δαῖτ' ἐπωνομασμένην
 αὐτὴ πρὸς αὐτήν· οὐδὲ γὰρ κλαῦσαι πάρα 285
 τοσόιδ', ὅσον μοι θυμὸς ἠδονὴν φέρει. |
 αὐτὴ γὰρ ἢ λόγοισι γενναία γυνὴ
 φωνοῦσα τοιάδ' ἔξονειδίξει κακά·
 ,ὦ δύσθεον μίσσημα, σοὶ μόνη πατήρ

- τέθνηκεν; ἄλλος δ' οὔτις ἐν πένθει βροτῶν; 290
 κακῶς ὄλοιο, μηδέ σ' ἐκ γόων ποτὲ
 τῶν νῦν ἀπαλλάξειαν οἱ κάτω θεοί. |
 τάδ' ἐξυβρίζει· πλὴν ὅταν κλύῃ τινὸς
 ἤξοντ' Ὀρέστην· τηνικαῦτα δ' ἐμμανῆς
 βοᾷ παραστᾶσ'· οὐ σύ μοι τῶνδ' αἰτία; 295
 οὐ σὸν τόδ' ἐστὶ τοῦργον, ἣτις ἐκ χειρῶν
 κλέψασ' Ὀρέστην τῶν ἐμῶν ὑπεξέθου;
 ἀλλ' ἴσθι τοι τείσουσά γ' ἄξιαν δίκην. |
 τοιαῦθ' ὕλακτεῖ, σὺν δ' ἐποτρύνει πέλας
 ὁ κλεινὸς αὐτῇ ταῦτα νυμφίος παρών, 300
 ὁ πάντ' ἀναλκις οὔτος, ἡ πᾶσα βλάβη,
 ὁ σὺν γυναιξὶ τὰς μάχας ποιούμενος. |
 ἐγὼ δ' Ὀρέστην τῶνδε προσμένουσ' αἰ
 παυστῆρ' ἐφήξειν ἢ τάλαιν' ἀπόλλυμαι.
 μέλλων γὰρ αἰεὶ δρᾶν τι τὰς οὔσας τέ μου 305
 καὶ τὰς ἀπούσας ἐλπίδας διέφθορεν. |
 ἐν οὖν τοιούτοις οὔτε σωφρονεῖν, φίλοι,
 οὔτ' εὐσεβεῖν πάρεστιν· ἀλλ' ἐν τοι κακοῖς
 πολλή· στ' ἀνάγκη κάπιτηδεύειν κακά. |
 ΧΟ. φέρ' εἰπέ, πότερον ὄντος Αἰγίσθου πέλας 310
 λέγεις τάδ' ἡμῖν ἢ βεβῶτος ἐκ δόμων;
 ΗΛ. ἢ κάρτα· μὴ δόκει μ' ἄν, εἶπερ ἦν πέλας,
 θυραῖον οἴχναῖν· νῦν δ' ἀγροῖσι τυγχάνει.
 ΧΟ. ἢ δᾶν ἐγὼ θαρσοῦσα μᾶλλον ἐς λόγους
 τοὺς σοὺς ἰκοίμην, εἶπερ ὧδε ταῦτ' ἔχει. 315
 ΗΛ. ὡς νῦν ἀπόντος ἰστόρει τί σοι φίλον. |
 ΧΟ. καὶ δὴ σ' ἐρωτῶ· τοῦ κασιγνήτου τί φῆς,
 ἤξοντος ἢ μέλλοντος; εἰδέναι θέλω.
 ΗΛ. φησὶν γε· φάσκων δ' οὐδὲν ὦν λέγει ποεῖ.
 ΧΟ. φιλεῖ γὰρ ὀκνεῖν πρᾶγμ' ἀνὴρ πρᾶστων μέγα. 320
 ΗΛ. καὶ μὴν ἐγωγ' ἔσφσ' ἐκεῖνον οὐκ ὄκνη.
 ΧΟ. θάρσει· πέφυκεν ἐσθλός, ὥστ' ἀρκεῖν φίλοις.

ΗΛ. πέποιθ', ἐπεὶ τᾶν οὐ μακρὰν ἔξω ἐγώ. |
ΧΘ. μὴ νῦν ἔτ' εἴπῃς μηδέν. ὡς δόμων ὄρω
 τὴν σὴν ὄμαιμον, ἐκ πατρὸς ταυτοῦ φύσιν, 325
 Χρυσόθεμιν, ἐκ τε μητρὸς, ἐντάφια χεροῖν
 φέρουσαν, οἷα τοῖς κάτω νομίζεται. |

ΧΡΥΣΟΘΕΜΙΣ

τίν' αὖ σὺ τήνδε πρὸς θυρῶνος ἐξόδοις
 ἐλθοῦσα φωνεῖς, ᾧ κασιγνήτη, φάτιν,
 κούδ' ἐν χρόνῳ μακρῷ διδαχθῆναι θέλεις 330
 θυμῷ ματαίῳ μὴ χαρίζεσθαι κενά; |
 καίτοι τοσοῦτόν γ' οἶδα κάμαυτήν ὅτι
 ἀλγῶ πὶ τοῖς παροῦσιν ὥστ' ἄν, εἰ σθένος
 λάβοιμι, δηλώσαιμ' ἄν οἱ' αὐτοῖς φρονῶ.
 νῦν δ' ἐν κακοῖς μοι πλείν ὑφειμένη δοκεῖ, 335
 καὶ μὴ δοκεῖν μὲν δρᾶν τι, πημαίνειν δὲ μή. |
 τοιαῦτα δ' ἄλλα καὶ σὲ βούλομαι ποεῖν.
 καίτοι τὸ μὲν δίκαιον οὐχ ἦ γὼ λέγω,
 ἀλλ' ἦ σὺ κρίνεις· εἰ δ' ἐλευθέραν με δεῖ
 ζῆν, τῶν κρατούντων ἐστὶ πάντ' ἀκουστέα. | 340
ΗΛ. δεινόν γέ σ' οὔσαν πατρός, οὗ σὺ παῖς ἔφους,
 κείνου λελῆσθαι, τῆς δὲ τικτούσης μέλιν·
 ἅπαντα γὰρ σοι τὰμὰ νουθητήματα
 κείνης διδακτά, κούδὲν ἐκ σαυτῆς λέγεις. |
 ἐπειθ' ἑλοῦ γε θάτερ', ἢ φρονεῖν κακῶς 345
 ἢ τῶν φίλων φρονοῦσα μὴ μνήμην ἔχειν·
 ἦτις λέγεις μὲν ἀρτίως ὡς, εἰ λάβοις
 σθένος, τὸ τούτων μῖσος ἐκδειξείας ἄν,
 ἐμοῦ δὲ πατρὶ πάντα τιμωρουμένης
 οὔτε ξυνέρδεις τήν τε δρωσαν ἐκτρέπεις. 350
 οὐ ταῦτα πρὸς κακοῖσι δειλίαν ἔχει; |
 ἐπεὶ δίδαξον, ἢ μάθ' ἐξ ἐμοῦ, τί μοι
 κέρδος γένοιτ' ἄν τῶνδε ληξάση γόων.

οὐ ζῶ ; κακῶς μὲν, οἶδ', ἐπαρκούντως δ' ἔμοι.
 λυπῶ δὲ τούτους, ὥστε τῷ τεθνηκότι 355

τιμὰς προσάπτειν, εἴ τις ἔστ' ἐκεῖ χάρις.

σὺ δ' ἡμῖν ἢ μισοῦσα μισεῖς μὲν λόγῳ,
 ἔργῳ δὲ τοῖς φονεῦσι τοῦ πατρὸς ξύνει.

ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ ἄν ποτ', οὐδ' εἴ μοι τὰ σὰ
 μέλλοι τις οἴσειν δῶρ', ἐφ' οἷσι νῦν χλιδαῖς, 360

τούτοις ὑπεικάθοιμι· σοὶ δὲ πλουσία
 τράπεζα κείσθω καὶ περιρρεῖτω βίος.

ἔμοι γὰρ ἔστω τοῦμὲ μὴ λυπεῖν μόνον
 βρόσκημα τῆς σῆς δ' οὐκ ἐρῶ τιμῆς τυχεῖν,

οὐδ' ἄν σύ, σώφρων γ' οὔσα. νῦν δ' ἔξδον πατρὸς 365
 πάντων ἀρίστου παῖδα κεκλήσθαι, καλοῦ

τῆς μητρός· οὕτω γὰρ φανῆ πλείστοις κακῆ,
 θανόντα πατέρα καὶ φίλους προδοῦσα σούς. |

ΧΘ. μηδὲν πρὸς ὀργήν, πρὸς θεῶν· ὡς τοῖς λόγοις
 ἔνεστιν ἀμφοῖν κέρδος, εἰ σὺ μὲν μάθοις 370
 τοῖς τῆσδε χρῆσθαι, τοῖς δὲ σοῖς αὕτη πάλιν. |

ΧΡ. ἐγὼ μὲν, ὦ γυναῖκες, ἠθάς εἰμί πως
 τῶν τῆσδε μύθων· οὐδ' ἄν ἐμνήσθην ποτέ,
 εἰ μὴ κακὸν μέγιστον εἰς αὐτὴν ἰὸν
 ἦκουσ', ὃ ταύτην τῶν μακρῶν σχήσει γόων. | 375

ΗΛ. φέρ' εἰπέ δὴ τὸ δεινόν· εἰ γὰρ τῶνδὲ μοι
 μεῖζόν τι λέξεις, οὐκ ἄν ἀντείποιμ' ἔτι.

ΧΡ. ἀλλ' ἔξερῶ σοι πᾶν ὅσον κάτοιδ' ἐγώ·
 μέλλουσι γὰρ σ', εἰ τῶνδε μὴ λήξεις γόων,
 ἐνταῦθα πέμψειν, ἔνθα μὴ ποθ' ἡλίου 380

φέγγος προσόψει, ζῶσα δ' ἐν κατηρεφεῖ
 στέγῃ χθονὸς τῆσδ' ἐκτὸς ὑμνήσεις κακά.

πρὸς ταῦτα φράζου καὶ με μὴ ποθ' ὕστερον
 παθοῦσα μέμψῃ· νῦν γὰρ ἐν καλῷ φρονεῖν. |

ΗΛ. ἦ ταῦτα δὴ με καὶ βεβούλευνται ποεῖν : 385

ΧΡ. μάλισθ'· ὅταν περ οἴκαδ' Αἴγισθος μόλῃ.

- ΗΛ. ἀλλ' ἐξίκοιτο τοῦδέ γ' οὔνεκ' ἐν τάχει.
 ΧΡ. τίν', ὦ τάλαινα, τόνδ' ἐπηράσω λόγον ;
 ΗΛ. ἐλθεῖν ἐκεῖνον, εἴ τι τῶνδε δρᾶν νοεῖ.
 ΧΡ. ὅπως πάθης τί χρῆμα ; ποῦ ποτ' εἰ φρενῶν ; 390
 ΗΛ. ὅπως ἀφ' ὑμῶν ὡς προσώτατ' ἐκφύγω. |
 ΧΡ. βίου δὲ τοῦ παρόντος οὐ μνεῖαν ἔχεις ;
 ΗΛ. καλὸς γὰρ οὐμὸς βίωτος ὥστε θαναμάσαι.
 ΧΡ. ἀλλ' ἦν ἄν, εἰ σύ γ' εὖ φρονεῖν ἠπίστασο.
 ΗΛ. μή μ' ἐκδίδασκε τοῖς φίλοις εἶναι κακῆν. 395
 ΧΡ. ἀλλ' οὐ διδάσκω· τοῖς κρατοῦσι δ' εἰκαθεῖν.
 ΗΛ. σὺ ταῦτα θάπην· οὐκ ἐμοὺς τρόπους λέγεις.
 ΧΡ. καλὸν γε μέντοι μὴ ἕξ ἀβουλίας πεσεῖν.
 ΗΛ. πεσοῦμεθ', εἰ χρή, πατρὶ τιμωρούμενοι.
 ΧΡ. πατὴρ δὲ τούτων, οἶδα, συγγνώμην ἔχει. 400
 ΗΛ. ταῦτ' ἐστὶ τᾶπη πρὸς κακῶν ἐπαινέσαι.
 ΧΡ. σὺ δ' οὐχὶ πείση καὶ συναινέσεις ἐμοί ;
 ΗΛ. οὐ δῆτα· μή ποῦ νοῦ τοσονδ' εἶην κενή.
 ΧΡ. χωρήσομαι τᾶρ' οἴπερ ἐστάλην ὁδοῦ. | |
 ΗΛ. ποῖ δ' ἐμπορεύῃ ; τῷ φέρεις τὰδ' ἔμπυρα ; 405
 ΧΡ. μήτηρ με πέμπει πατρὶ τυμβεῦσαι χοάς.
 ΗΛ. πῶς εἶπας ; ἦ τῷ δυσμενεστάτῳ βροτῶν ;
 ΧΡ. ὄν ἔκταν' αὐτῆ· τοῦτο γὰρ λέξαι θέλεις.
 ΗΛ. ἐκ τοῦ φίλων πεισθεῖσα ; τῷ τοῦτ' ἤρεσεν ;
 ΧΡ. ἐκ δειματός του νυκτέρου, δοκεῖν ἐμοί. | 410
 ΗΛ. ὦ θεοὶ πατρῶοι, συγγένεσθέ γ' ἀλλὰ νῦν.
 ΧΡ. ἔχεις τι θάρσος τοῦδε τοῦ τάρβους πέρι ;
 ΗΛ. εἴ μοι λέγοις τὴν ὄψιν, εἵποίμ' ἄν τότε.
 ΧΡ. ἀλλ' οὐ κάτοιδα πλὴν ἐπὶ σμικρὸν φράσαι.
 ΗΛ. λέγ' ἀλλὰ τοῦτο· πολλὰ τοι σμικροὶ λόγοι 415
 ἔσφηλαν ἤδη καὶ κατώρθωσαν βροτούς. ||
 ΧΡ. Δ λόγος τις αὐτὴν ἐστὶν εἰσιδεῖν πατρὸς
 τοῦ σοῦ τε κάμοῦ δευτέραν ὁμίλιαν
 ἐλθόντος εἰς φῶς· εἶτα τόνδ' ἐφέστιον

πῆξαι λαβόντα σκηπτρον, οὐφόρει ποτὲ 420
 αὐτός, τὰ νῦν δ' Αἴγισθος· ἐκ δὲ τοῦδ' ἄνω
 βλαστεῖν βρούοντα θαλλόν, ᾧ κατάσιον
 πᾶσαν γενέσθαι τὴν Μυκηναίων χθόνα·
 τοιαῦτά του παρόντος, ἠνίχ' ἠλίω
 δείκνυσι τοῦναρ, ἔκλυον ἐξηγουμένου. | 425
 πλεῖω δὲ τούτων οὐ κάτοιδα, πλὴν ὅτι
 πέμπει με κείνη τοῦδε τοῦ φόβου χάριν. |
 πρὸς νυν θεῶν σε λίσσομαι τῶν ἐγγενῶν
 ἔμοι πιθέσθαι μηδ' ἀβουλίᾳ πεσεῖν·
 εἰ γάρ μ' ἀπόση, σὺν κακῷ μέτει πάλιν. | 430
 ἀλλ' ὦ φίλη, τούτων μὲν ὧν ἔχεις χεροῖν
 τύμβω προσάψης μηδέν· οὐ γάρ σοι θέμις
 οὐδ' ὄσιον ἐχθρᾶς ἀπὸ γυναικὸς ἰστάναι
 κτερίσματ' οὐδὲ λουτρὰ προσφέρειν πατρί.
 ἀλλ' ἢ πνοαῖσιν ἢ βαθυσκαφεῖ κόνει 435
 κρύψον νιν, ἔνθα μὴ ποτ' εἰς εὐνὴν πατρὸς
 τούτων πρόσεισι μηδέν· ἀλλ' ὅταν θάνῃ,
 κειμήλι' αὐτῇ ταῦτα σφζέσθω κάτω. |
 ἀρχὴν δ' ἄν, εἰ μὴ τλημονεστάτη γυνὴ
 πασῶν ἔβλαστε, τάσδε δυσμενεῖς χοῶς 440
 οὐκ ἄν ποθ' ὄν γ' ἔκτεινε, τῷδ' ἐπέστεφε. |
 σκέψαι γὰρ εἴ σοι προσφιλῶς αὐτῇ δοκεῖ
 γέρα τὰδ' οὖν τάφοισι δέξεσθαι νέκυς,
 ὑφ' ἧς θανῶν ἄτιμος ὥστε δυσμενῆς
 ἔμασχαλίσθη, κἀπὶ λουτροῖσιν κάρᾳ 445
 κηλίδας ἐξέμαξεν. ἄρα μὴ δοκεῖς
 λυτήρι' αὐτῇ ταῦτα τοῦ φόνου φέρειν;
 οὐκ ἔστιν. | ἀλλὰ ταῦτα μὲν μέθες· σὺ δὲ
 τεμοῦσα κρατὸς βοστρύχων ἄκρας φόβας
 κάμοῦ ταλαίνης, σμικρὰ μὲν τὰδ', ἀλλ' ὅμως 450
 ἄχω, δὸς αὐτῷ, τήνδ' *ἀλιπαρῇ τρίχα
 καὶ ζῶμα τοῦμόν οὐ χλιδαῖς ἠσκημένον,

ΗΔ.

- αἰτοῦ δὲ προσπίτνουσα γῆθεν εὐμενῆ
 ἡμῖν ἄρωγόν αὐτὸν εἰς ἐχθροὺς μολεῖν,
 καὶ παῖδ' Ὀρέστην ἐξ ὑπερέρας χερὸς 455
 ἐχθροῖσιν αὐτοῦ ζῶντ' ἐπεμβῆναι ποδί,
 ὅπως τὸ λοιπὸν αὐτὸν ἀφνεωτέραις
 χερσὶν στέφωμεν ἢ τὰ νῦν δωρούμεθα. |
 οἶμαι μὲν οὖν, οἶμαι τι κάκείῳ μέλον
 πέμψαι τὰδ' αὐτῇ δυσπρόσοπτ' ὄνειρατα· 460
 ὅμως δ', ἀδελφή, σοί θ' ὑπούργησον τάδε
 ἐμοί τ' ἄρωγὰ ἐφ' τε φιλτάτῳ βροτῶν
 πάντων, ἐν Ἄιδου κειμένῳ κοινῷ πατρί. |
 ΧΘ. πρὸς εὐσέβειαν ἢ κόρη λέγει· σὺ δέ,
 εἰ σωφρονήσεις, ὦ φίλη, δράσεις τάδε. 465
 ΧΡ. δράσω· τὸ γὰρ δίκαιον οὐκ ἔχει λόγον
 δυοῖν ἐρίζειν, ἀλλ' ἐπισπεύδειν τὸ δρᾶν.
 πειρωμένη δὲ τῶνδε τῶν ἔργων ἐμοὶ
 σιγὴ παρ' ὑμῶν, πρὸς θεῶν, ἔστω, φίλαι·
 ὥς εἰ τὰδ' ἢ τεκοῦσα πεύσεται, πικρὰν 470
 δοκῶ με πεῖραν τήνδε τολμήσειν ἔτι. |
 ΧΘ. Στρ. εἰ μὴ γὰρ παράφρων μάντις ἔφυν καὶ γνώμας
 λειπομένα σοφᾶς,
 εἴσιν ἅ πρόμαντις 475
 Δίκαια, δίκαια φερομένα χερσὶν κράτη·
 μέτεισιν, ὦ τέκνον, οὐ μακροῦ χρόνου.
 ὕπεστί μοι θάσος,
 ἀδυπνῶων κλύουσαν 480
 ἀρτίως ὄνειράτων.
 οὐ γὰρ ποτ' ἀμναστεῖ γ' ὁ φύσας Ἑλλάνων ἀναξ,
 οὐδ' ἅ παλαιὰ χαλκόπλακτος ἀμφάκης γένους,
 ἃ νιν κατέπεφνεν αἰσχίσταις ἐν αἰκίαις. | 486
 Ἄντ. ἦξει καὶ πολύπους καὶ πολύχειρ ἅ δεινοῖς 488
 κρυπτομένα λόχοις 490

χαλκόπους Ἐρινύς.
 ἄλεκτρον ἄνυμφο γὰρ ἐπέβα μαιφόνων
 γάμων ἀμιλλήμαθ' οἷσιν οὐ θέμις.
 πρὸ τῶνδέ τοί μ' ἴσχει 495
 μήποτε μήποθ' ἡμῖν
 ἀψεγὲς πελᾶ τέρας
 τοῖς δρωσι καὶ συνδρωσιν. ἦ τοι μαντεῖαι βροτῶν
 οὐκ εἰσὶν ἐν δεινοῖς ὄνειροις οὐδ' ἐν θεσφάτοις, 500
 εἰ μὴ τόδε φάσμα νυκτὸς εὖ κατασχῆσει. |

Ἐπφδ. ὦ Πέλοπος ἀ πρόσθεν
 πολύπονος ἰππεία, 505
 ὡς ἔμολες αἰανῆς
 τᾶδε γᾶ !
 εὖτε γὰρ ὁ ποντισθεὶς
 Μυρτίλος ἐκοιμάθη,
 παγχρύσων δίφρων 510
 δυστάνοις αἰκίαις
 πρόρριζος ἐκριφθεὶς,
 οὐ τί πω
 ἔλιπεν ἐκ τοῦδ' οἴκου
 πολύπονος αἰκία. | 515

ΚΛΥΤΑΙΜΗΣΤΡΑ

ἄνειμένη μὲν, ὡς ἔοικας, αὖ στρέφῃ·
 οὐ γὰρ πάρεστ' Αἴγισθος, ὅς σ' ἐπειχ' ἄει
 μή τοι θυραῖαν γ' οὐσαν αἰσχύνειν φίλους·
 νῦν δ' ὡς ἄπεστ' ἐκεῖνος, οὐδὲν ἐντρέπη
 ἔμοῦ γε· καίτοι πολλὰ πρὸς πολλοὺς με διή 520
 ἐξεῖπας ὡς θρασεῖα καὶ πέρα δίκης
 ἄρχω, καθυβρίζουσα καὶ σὲ καὶ τὰ σά. |
 ἐγὼ δ' ὕβριν μὲν οὐκ ἔχω, κακῶς δέ σε
 λέγω κακῶς κλύουσα πρὸς σέθεν θαμά.

- πατήρ γάρ, οὐδὲν ἄλλο, σοὶ πρόσχημ' αἰὲ 525
 ὡς ἐξ ἐμοῦ τέθνηκεν. | ἐξ ἐμοῦ· καλῶς
 ἔξοιδα· τῶνδ' ἄρνησις οὐκ ἔνεστί μοι·
 ἢ γὰρ Δίκη νιν εἶλεν, οὐκ ἐγὼ μόνη,
 ἢ χρῆν σ' ἀρήγειν, εἰ φρονοῦς' ἐτύγχανες. |
 ἐπεὶ πατήρ σὸς οὗτος, ὃν θρηνεῖς αἰεὶ, 530
 τὴν σὴν ὄμαιμον μοῦνος Ἑλλήνων ἔτλη
 θῦσαι θεοῖσιν, οὐκ ἴσον καμῶν ἐμοὶ
 λύπης, ὅτ' ἔσπειρ', ὥσπερ ἢ τίκτους' ἐγώ. |
 εἶεν, δίδαξον δὴ με τοῦ χάριν τίνων
 ἔθυσεν αὐτήν· πότερον Ἀργείων ἐρεῖς; 535
 ἀλλ' οὐ μετῆν αὐτοῖσι τὴν γ' ἐμὴν κτανεῖν. |
 ἀλλ' ἄντ' ἀδελφοῦ δῆτα Μενέλεω κτανῶν
 τᾶμ', οὐκ ἔμελλε τῶνδ' ἐμοὶ δώσειν δίκην;
 πότερον ἐκείνῳ παῖδες οὐκ ἦσαν διπλοῖ,
 οὐς τῆσδε μᾶλλον εἰκὸς ἦν θνήσκειν πατρὸς 540
 καὶ μητρὸς ὄντας, ἧς ὁ πλοῦς ὄδ' ἦν χάριν;
 ἢ τῶν ἐμῶν Ἄιδης τιν' ἕμερον τέκνων
 ἢ τῶν ἐκείνης ἔσχε δαίσασθαι πλέον;
 ἢ τῷ πανώλει πατρὶ τῶν μὲν ἐξ ἐμοῦ
 παίδων πόθος παρεῖτο, Μενέλεω δ' ἐνήν; | 545
 οὐ ταῦτ' ἀβούλου καὶ κακοῦ γνώμην πατρὸς;
 δοκῶ μὲν, εἰ καὶ σῆς δίχα γνώμης λέγω·
 φαίη δ' ἂν ἢ θανοῦσά γ', εἰ φωνὴν λάβοι. |
 ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ εἰμὶ τοῖς πεπραγμένοις
 δύσθυμος· εἰ δὲ σοὶ δοκῶ φρονεῖν κακῶς, 550
 γνώμην δικαίαν σχοῦσα τοὺς πέλας ψέγε. |
 ΗΛ. ἐρεῖς μὲν οὐχὶ νῦν γέ μ' ὡς ἄρξασά τι
 λυπηρὸν εἶτα σοῦ τάδ' ἐξήκουσ' ὑπο·
 ἀλλ' ἦν ἐφῆς μοι, τοῦ τεθνηκότος θ' ὑπερ
 λέξαιμ' ἂν ὀρθῶς τῆς κασιγνήτης θ' ὁμοῦ. | 555
 ΚΑ. καὶ μὴν ἐφίημ'· εἰ δέ μ' ὦδ' αἰεὶ λόγους
 ἐξήρχες, οὐκ ἂν ἦσθα λυπηρὰ κλύειν.

- ΗΑ. καὶ δὴ λέγω σοι· πατέρα φῆς κτεῖναι· τίς ἄν
 τούτου λόγος γένοιτ' ἄν αἰσχίων ἔτι,
 εἴτ' οὖν δικαίως εἶτε μή; | λέξω δέ σοι 560
 ὡς οὐ δίκη γ' ἔκτεινας, ἀλλὰ σ' ἔσπασεν
 πειθῶ κακοῦ πρὸς ἀνδρός, ᾧ τὰ νῦν ξύνει. |
 ἔροῦ δὲ τὴν κυναγὸν Ἄρτεμιν, τίνος
 ποιῶς τὰ πολλὰ πνεύματ' ἔσχ' ἐν Αὐλίδι·
 ἢ γὼ φράσω· κείνης γὰρ οὐ θέμις μαθεῖν. | 565
 πατήρ ποθ' οὐμός, ὡς ἐγὼ κλύω, θεᾶς
 παίζων κατ' ἄλσος ἔξεκίνησεν ποδοῖν
 στικτὸν κεράστην ἔλαφον, οὗ κατὰ σφαγὰς
 ἐκκομπάσας ἔπος τι τυγχάνει βαλῶν. | {
 / κάκ τοῦδε μηνίσασα Λητώα κόρη 570
 κατεῖχ' Ἀχαιοὺς, ὡς πατήρ ἀνίστασθμον
 τοῦ θηρὸς ἐκθύσειε τὴν αὐτοῦ κόρην. |
 ᾧδ' ἦν τὰ κείνης θύματ'· οὐ γὰρ ἦν λύσις
 ἄλλη στρατῶ πρὸς οἶκον οὐδ' εἰς Ἴλιον. |
 ἀνθ' ὧν, βιασθεῖς πολλὰ κἀντιβάς, μόλις 575
 ἔθυσεν αὐτήν, οὐχὶ Μενέλεω χάριν. |
 εἰ δ' οὖν, ἐρῶ γὰρ καὶ τὸ σόν, κείνον θέλων
 ἐπωφελῆσαι ταῦτ' ἔδρα, τούτου θανεῖν
 χρῆν αὐτὸν οὐνεκ' ἐκ σέθεν; ποῖω νόμῳ;
 ὄρα τιθεῖσα τόνδε τὸν νόμον βροτοῖς 580
 μὴ πῆμα σαυτῇ καὶ μετάγνοιαν τίθης.
 εἰ γὰρ κτενοῦμεν ἄλλον ἀντ' ἄλλου, σύ τοι
 πρώτη θάνοις ἄν, εἰ δίκης γε τυγχάνοις.
 ἀλλ' εἰσόρα μὴ σκῆψιν οὐκ οὔσαν τίθης. |
 εἰ γὰρ θέλεις, δίδαξον ἀνθ' ὅτου τὰ νῦν 585
 αἰσχιστὰ πάντων ἔργα δρῶσα τυγχάνεις,
 ἧτις ξυνεύδεις τῷ παλαμναίῳ, μεθ' οὗ
 πατέρα τὸν ἄμὸν πρόσθεν ἔξαπώλεσας,
 καὶ παιδοποιεῖς, τοὺς δὲ πρόσθεν εὐσεβεῖς
 κάξ εὐσεβῶν βλαστόντας ἐκβαλοῦς' ἔχεις. 590

- πῶς ταῦτ' ἐπαινέσαιμ' ἄν; | ἦ καὶ τοῦτ' ἔρεις
 ὡς τῆς θυγατρὸς ἀντίποινα λαμβάνεις;
 αἰσχροῦ δ', ἐάν περ καὶ λέγῃς· οὐ γὰρ καλὸν
 ἐχθροῖς γαμεῖσθαι τῆς θυγατρὸς οὔνεκα. |
 ἀλλ' οὐ γὰρ οὐδὲ νουθετεῖν ἔξεστί σε, 595
 ἢ πᾶσαν ἴης γλῶσσαν ὡς τὴν μητέρα
 κακοστομοῦμεν. καί σ' ἔγωγε δεσπότην
 ἢ μητέρ' οὐκ ἔλασσον εἰς ἡμᾶς νέμω,
 ἢ ζῶ βίον μοχθηρόν, ἔκ τε σοῦ κακοῖς
 πολλοῖς ἀεὶ ξυνοῦσα τοῦ τε συννόμου. 600
 ὁ δ' ἄλλος ἔξω, χεῖρα σὴν μόλις φυγών,
 τλήμων Ὀρέστης, δυστυχῆ τριβεῖ βίον. |
 ὄν πολλὰ δὴ με σοὶ τρέφειν μιάστορα
 ἐπητιάσω· καὶ τόδ', εἴπερ ἔσθενον,
 ἔδρων ἄν, εὖ τοῦτ' ἴσθι· τοῦδέ γ' οὔνεκα 605
 κήρυσέ μ' εἰς ἅπαντας, εἴτε χρῆ κακὴν
 εἴτε στόμαργον εἴτ' ἀναιδείας πλέαν.
 εἰ γὰρ πέφυκα τῶνδε τῶν ἔργων ἴδρις,
 σχεδόν τι τὴν σὴν οὐ κατασχύνω φύσιν. |
 ΧΘ. ὄρω μένος πνέουσας· εἰ δὲ σὺν δίκη 610
 ξύνεστι, τοῦδε φροντίδ' οὐκέτ' εἰσορῶ.
 ΚΛ. ποίας δ' ἔμοι δεῖ πρὸς γε τήνδε φροντίδος,
 ἣτις τοιαῦτα τὴν τεκοῦσαν ὕβρισην,
 καὶ ταῦτα τηλικούτος; ἄρά σοι δοκεῖ
 χωρεῖν ἄν εἰς πᾶν ἔργον αἰσχύνης ἄτερ; | 615
 ΗΛ. εὖ νῦν ἐπίστω τῶνδέ μ' αἰσχύνην ἔχειν,
 κεῖ μὴ δοκῶ σοι· μανθάνω δ' ὀφθούνεκα
 ἔξωρα πράσσω· κοῦκ ἔμοι προσεικότα.
 ἀλλ' ἢ γὰρ ἐκ σοῦ δυσμένεια καὶ τὰ σά
 ἔργ' ἐξαναγκάζει με ταῦτα δοῦν βίᾳ· 620
 αἰσχροῖς γὰρ αἰσchrὰ πράγματ' ἐκδιδάσκειται. |
 ΚΔ. ὦ θρέμμ' ἀναιδές, ἦ σ' ἐγὼ καὶ τᾶμ' ἔπη
 καὶ τᾶργα τὰμὰ πόλλ' ἄγαν λέγειν ποεῖ.

- ΗΔ.** σὺ τοι λέγεις νιν, οὐκ ἐγώ· σὺ γὰρ ποεῖς
 τοῦργον, τὰ δ' ἔργα τοὺς λόγους εὐρίσκειται. | 625
- ΚΔ.** ἀλλ' οὐ μὰ τὴν δέσποιναν Ἄρτεμιν θράσους
 τοῦδ' οὐκ ἀλύξεις, εὐτ' ἂν Αἴγισθος μόλη.
- ΗΔ.** ὄργῃς; πρὸς ὄργην ἐκφέρῃ, μεθεῖσά μοι
 λέγειν ἅ χροῖζοιμ', οὐδ' ἐπίστασαι κλύειν. |
- ΚΔ.** οὐκουν ἑάσεις οὐδ' ὑπ' εὐφήμου βοῆς 630
 θῦσαί μ', ἐπειδὴ σοί γ' ἐφῆκα πᾶν λέγειν;
ΗΔ. ἔῶ, κελεύω, θῦε· μηδ' ἐπαιτιῶ
 τοῦμόν στόμ', ὡς οὐκ ἂν πέρα λέξαιμ' ἔτι. |
- ΚΔ.** # ἔπαιρε δὴ σὺ θύμαθ' ἢ παροῦσά μοι
 πάγκαρπ', ἄνακτι τῶδ' ὅπως λυτηρούς 635
 εὐχὰς ἀνάσχω δειμάτων, ἃ νῦν ἔχω. |
 κλύοις ἂν ἦδη, Φοῖβε προστατήριε,
 κεκρομμένην μου βάξιν· οὐ γὰρ ἐν φίλοις
 ὁ μῦθος, οὐδὲ πᾶν ἀναπτύξαι πρέπει
 πρὸς φῶς παρούσης τῆσδε πλησίας ἐμοί, 640
 μὴ σὺν φθόνῳ τε καὶ πολυγλώσσω βοῇ
 σπείρη ματαίαν βάξιν εἰς πᾶσαν πόλιν. |
 ἀλλ' ὧδ' ἄκουε· τῆδε γὰρ κἀγὼ φράσω.
 ἅ γὰρ προσεῖδον νυκτὶ τῆδε φάσματα
 δισσωῶν ὀνειρώων, ταῦτά μοι, Λύκει' ἄναξ, 645
 εἰ μὲν πέφηνεν ἐσθλά, δὸς τελεσφόρα,
 εἰ δ' ἐχθρά, τοῖς ἐχθροῖσιν ἔμπαλιν μέθες. |
 καὶ μὴ με πλούτου τοῦ παρόντος εἴ τις
 δόλοισι βουλευούσιν ἐκβαλεῖν, ἐφῆς,
 ἀλλ' ὧδέ μ' αἰεὶ ζῶσαν ἀβλαβεῖ βίῳ 650
 δόμους Ἄτρείδων σκῆπτρά τ' ὀμφέπειν τάδε,
 φίλοισί τε ξυνοῦσαν οἷς ξύνειμι νῦν
 εὐήμεροῦσαν καὶ τέκνων ὄσων ἐμοί
 δύσνοια μὴ πρόσσεσιν ἢ λύπη πικρά. |
 ταῦτ', ὦ Λύκει' Ἄπολλον, ἴλεως κλύων 655
 δὸς πᾶσιν ἡμῖν ὥσπερ ἐξαιτούμεθα.

- τὰ δ' ἄλλα πάντα καὶ σιωπῶσης ἔμοῦ
 ἐπαξιῶ σε δαίμον' ὄντ' ἔξειδέναί·
 τοὺς ἐκ Διὸς γὰρ εἰκός ἐστι πάνθ' ὄρᾶν. |
- ΠΑΙ. ξέναι γυναῖκες, πῶς ἂν εἰδείην σαφῶς 660
 εἰ τοῦ τυράννου δῶματ' Αἰγίσθου τάδε ;
- ΧΘ. τὰδ' ἐστίν, ὦ ξέν'· αὐτὸς ἦκασας καλῶς.
 ΠΑΙ. ἦ καὶ δάμαρτα τήνδ' ἐπεικάζων κυρῶ
 κείνου ; πρέπει γὰρ ὡς τύραννος εἰσορᾶν.
- ΧΘ. μάλιστα πάντων· ἦδε σοι κείνη πάρα. | 665
 ΠΑΙ. ὦ χαῖρ', ἄνασσα· σοὶ φέρων ἦκω λόγους
 ἦδεῖς φίλου παρ' ἀνδρὸς Αἰγίσθου θ' ὁμοῦ.
 ΚΑ. ἐδεξάμην τὸ ῥηθέν· εἰδέναι δέ σου
 πρῶτιστα χρῆζω τίς σ' ἀπέστειλεν βροτῶν.
- ΠΑΙ. Φανοτεὺς ὁ Φωκεὺς, πρᾶγμα πορσύνων μέγα. 670
 ΚΑ. τὸ ποῖον, ὦ ξέν' ; εἰπέ· παρὰ φίλου γὰρ ὦν
 ἀνδρὸς, σάφ' οἶδα, προσφιλεῖς λέξεις λόγους.
 ΠΑΙ. τέθνηκ' Ὀρέστης· ἐν βραχεῖ ξυνθεῖς λέγω. |
 ΗΛ. οἱ γὼ τάλαιν', ὄλωλα τῆδ' ἐν ἡμέρᾳ.
 ΚΑ. τί φῆς, τί φῆς, ὦ ξεῖνε ; μὴ ταύτης κλύε. 675
 ΠΑΙ. θανόντ' Ὀρέστην νῦν τε καὶ πάλαι λέγω.
 ΗΛ. ἀπωλόμην δύστηνος, οὐδέν εἰμ' ἔτι.
 ΚΑ. σὺ μὲν τὰ σαυτῆς πρᾶσσ', ἐμοὶ δὲ σύ, ξένε,
 τάληθές εἰπέ, τῷ τρόπῳ διόλλυται ; |
- ΠΑΙ. κάπεμπόμην πρὸς ταῦτα καὶ τὸ πᾶν φράσω. 680
 κείνος γὰρ ἔλθων εἰς τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος
 πρόσχημ' ἀγῶνος Δελφικῶν ἄθλων χάριν,
 ὅτ' ἦσθετ' ἀνδρὸς ὀρθίων κηρυγμάτων
 δρόμον προκηρύξαντος, οὗ πρῶτη κρίσις,
 εἰσῆλθε λαμπρὸς πᾶσι τοῖς ἐκεῖ σέβας· 685
 δρόμου δ' ἰσώσας τῇ φύσει τὰ τέρματα
 νίκης ἔχων ἐξῆλθε πάντιμον γέρας. |
 χῶπως μὲν ἐν πολλοῖσι παῦρά σοι λέγω
 οὐκ οἶδα τοιοῦδ' ἀνδρὸς ἔργα καὶ κράτη·

ἐν δ' ἴσθ' ὅσων γὰρ εἰσεκήρυξαν βραβῆς 690
 *δρομών διαύλων πένταθλ' ἃ νομίζεται,
 τούτων ἐνεγκὼν πάντα τάπινικια
 ὠλβίζετ', Ἀργεῖος μὲν ἀνακαλούμενος,
 ὄνομα δ' Ὀρέστης, τοῦ τὸ κλεινὸν Ἑλλάδος
 Ἀγαμέμνονος στρατεύμ' ἀγείραντός ποτε. | 695
 καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦθ'· ὅταν δέ τις θεῶν
 βλάβη, δύναιτ' ἂν οὐδ' ἂν ἰσχύων φυγεῖν. |
 κείνος γὰρ ἄλλης ἡμέρας, ὅθ' ἰπικῶν
 ἦν ἡλίου τέλλοντος ὠκύπους ἀγών,
 εἰσῆλθε πολλῶν ἀρματηλατῶν μέτα· 700
 εἷς ἦν Ἀχαιός, εἷς ἀπὸ Σπάρτης, δύο
 Λίβυες ζυγωτῶν ἀρμάτων ἐπιστάται·
 κἀκεῖνος ἐν τούτοισι, Θεσσαλὰς ἔχων
 ἵππους, ὁ πέμπτος· ἕκτος ἔξ Αἰτωλίας
 ξανθαῖσι πόλοις· ἕβδομος Μάγνης ἀνὴρ, 705
 ὁ δ' ὄγδοος λεύκιππος Αἰνιᾶν γένος·
 ἔνατος Ἀθηνῶν τῶν θεοδμήτων ἄπο·
 Βοιωτὸς ἄλλος, δέκατον ἐκκληρῶν ὄχον. |
 στάντες δ' ὅθ' αὐτοὺς οἱ τεταγμένοι βραβῆς
 κλήροις ἔπηλαν καὶ κατέστησαν δίφρους, 710
 χαλκῆς ὑπαὶ σάλπιγγος ἦξαν· οἱ δ' ἅμα
 ἵπποις ὁμοκλήσαντες ἠνίας χεροῖν
 ἔσεισαν· ἐν δὲ πᾶς ἐμεστώθη δρόμος
 κτύπου κροτητῶν ἀρμάτων· κόνις δ' ἄνω
 φορεῖθ'· ὁμοῦ δὲ πάντες ἀναμειγμένοι 715
 φείδοντο κέντρων οὐδέν, ὡς ὑπερβάλαι
 715
 χνόας τις αὐτῶν καὶ φρυάγμαθ' ἰπικὰ.
 ὁμοῦ γὰρ ἀμφὶ νῶτα καὶ τροχῶν βάσεις
 ἠφριζον, εἰσέβαλλον ἰπικαὶ πνοαί. |
 κείνος δ' ὑπ' αὐτὴν ἐσχάτην στήλην ἔχων 720
 ἔχριμπτ' ἀεὶ σύριγγα, δεξιὸν τ' ἀνεῖς
 σειραῖον ἵππον εἴργε τὸν προσκειμένον. |

καὶ πρὶν μὲν ὀρθοὶ πάντες ἕστασαν δίφροι·
 ἔπειτα δ' Αἰνιᾶνος ἀνδρὸς ἄστομοι
 πῶλοι βία φέρουσιν· ἐκ δ' ὑποστροφῆς 725
 τελούντες ἕκτον ἑβδομόν τ' ἤδη δρόμον
 μέτωπα συμπαίουςι Βαρκαίοις ὄχοις·
 κάντευθεν ἄλλος ἄλλον ἐξ ἐνὸς κακοῦ
 ἔθραυε κἀνέπιπτε, πᾶν δ' ἐπίμπλατο
 ναυαγίων Κρισαῖον ἰππικῶν πέδον. | 730
 γνοὺς δ' οὐξ Ἀθηνῶν δεινὸς ἠνιοστρόφος
 ἕξω παρασπᾶ κἀνοκωχεύει παρεῖς
 κλύδων' ἔφιππον ἐν μέσῳ κυκώμενον. |
 ἦλαυνε δ' ἔσχατος μὲν, ὑστέρας ἔχων
 πώλους Ὀρέστης τῷ τέλει πίστιν φέρων· 735
 ὅπως δ' ὄρᾳ μόνον νιν ἐλλελειμμένον,
 ὀξὺν δι' ὄτων κέλαδον ἐνσείσας θοαῖς
 πώλοις διώκει, κἀξισώσαντε ζυγὰ
 ἦλαυνέτην τότε ἄλλος, ἄλλοθ' ἄτερος
 κάρᾳ προβάλλων ἰππικῶν ὀχημάτων. | 740
 καὶ τοὺς μὲν ἄλλους πάντας ἀσφαλεῖς δρόμους
 ὠρθοῦθ' ὁ τλήμων ὀρθὸς ἐξ ὀρθῶν δίφρων·
 ἔπειτα λύων ἠνίαν ἀριστερὰν
 κάμπτοντος ἵππου λανθάνει στήλην ἄκραν
 παίσας· ἔθραυσε δ' ἄξονος μέσας χνόας 745
 κᾶξ ἀντύγων ὠλισθεν· ἐν δ' ἐλίσσεται
 αἰητοῖς ἰμάσι· τοῦ δὲ πίπτοντος πέδῳ
 πῶλοι διεσπάρησαν ἐς μέσον δρόμον. |
 στρατὸς δ' ὅπως ὄρᾳ νιν ἐκπεπτωκότα
 δίφρων, ἀνωλόλυξε τὸν νεανίαν, 750
 οἷ' ἔργα δράσας οἷα λαγχάνει κακά,
 φορούμενος πρὸς οὐδας, ἄλλοι' οὐρανῷ
 σκέλη προφαίνων, ἔστε νιν διφρηλάται,
 μόλις κατασχεθόντες ἰππικὸν δρόμον,
 ἔλυσαν αἵματηρόν, ὥστε μηδένα 755

- γνῶναι φίλων ἰδόντ' ἄν ἄθλιον δέμας. |
 καί νιν πυρῆ κέαντες εὐθύς ἐν βραχεῖ
 χαλκῷ μέγιστον σῶμα δειλαίας σποδοῦ
 φέρουσιν ἄνδρες Φωκέων τεταγμένοι,
 ὅπως πατρώας τύμβον ἐκλάγη χθονός. | 760
 τοιαῦτά σοι ταῦτ ἐστίν, ὡς μὲν ἐν λόγῳ,
 ἀλγεινά, τοῖς δ' ἰδοῦσιν, οὔτερ εἶδομεν,
 μέγιστα πάντων ὧν ὅπωπ' ἐγὼ κακῶν. |
 φεῦ φεῦ· τὸ πᾶν δὴ δεσπότηται τοῖς πάλαι
 πρόρριζον, ὡς ἔοικεν, ἔφθαρται γένος. | 765
 ΚΑ. ὦ Ζεῦ, τί ταῦτα, πότερον εὐτυχῆ λέγω
 ἢ δεινά μὲν, κέρδη δέ; λυπηρῶς δ' ἔχει,
 εἰ τοῖς ἐμαυτῆς τὸν βίον σφύζω κακοῖς. |
 ΠΑΙ. τί δ' ὄδ' ἀθυμεῖς, ὦ γύναι, τῷ νῦν λόγῳ;
 ΚΑ. δεινὸν τὸ τίκτειν ἐστίν· οὐδὲ γὰρ κακῶς 770
 πάσχοντι μῖσος ὧν τέκη προσγίγνεται. |
 ΠΑΙ. μάτην ἄρ' ἡμεῖς, ὡς ἔοικεν, ἤκομεν.
 ΚΑ. οὔτοι μάτην γε· πῶς γὰρ ἄν μάτην λέγοις,
 εἰ μοι θανόντος πίστ' ἔχων τεκμήρια
 προσῆλθες, ὅστις τῆς ἐμῆς ψυχῆς γεγώς, 775
 μαστῶν ἀποστάς καὶ τροφῆς ἐμῆς, φυγὰς
 ἀπεξενούτο καὶ μ', ἐπεὶ τῆσδε χθονός
 ἐξῆλθεν, οὐκέτ' εἶδεν, ἐγκαλῶν δέ μοι
 φόνους πατρώους δεῖν' ἐπηπείλει τελεῖν;
 ὥστ' οὔτε νυκτὸς ὕπνον οὔτ' ἐξ ἡμέρας 780
 ἐμὲ στεγάζειν ἠδύν, ἀλλ' ὁ προσστατῶν
 χρόνος διῆγέ μ' αἰὲν ὡς θανουμένην. |
 νῦν δ'—ἡμέρα γὰρ τῆδ' ἀπήλλαγμαί φόβου
 πρὸς τῆσδ' ἐκείνου θ'· ἦδε γὰρ μείζων βλάβη
 ξύνοικος ἦν μοι, τοῦμόν ἐκπίνουσ' αἰεὶ 785
 ψυχῆς ἄκρατον αἷμα—νῦν δ' ἔκηλά που
 τῶν τῆσδ' ἀπειλῶν οὔνεχ' ἡμερεύσομεν. |
 ΗΛ. οἴμοι τάλαινα· νῦν γὰρ οἰμῶξαι πάρα,

- Ὅρέστα, τὴν σὴν ξυμφορὰν, ὅθ' ὅδ' ἔχων
 πρὸς τῆσδ' ὑβρίζῃ μητρόσ. ἄρ' ἔχει καλῶσ; 790
- ΚΑ. οὔτοι σύ· κείνος δ' ὡς ἔχει καλῶσ ἔχει.
- ΗΑ. ἄκουε, Νέμεσι τοῦ θανόντος ἀρτίως.
- ΚΑ. ἦκουσεν ὧν δεῖ κάπεκύρωσεν καλῶσ.
- ΗΑ. ὑβρίζε· νῦν γὰρ εὐτυχοῦσα τυγχάνεις.
- ΚΑ. οὔκουν Ὅρέστις καὶ σὺ παύσετον τάδε. 795
- ΗΑ. πεπαύμεθ' ἡμεῖς, οὐχ ὅπως σὲ παύσομεν.
- ΚΑ. πολλῶν ἂν ἦκοις, ὧ ξέν', ἄξιός φιλεῖν,
 εἰ τήνδ' ἔπαυσας τῆς πολυγλώσσου βοῆς. |
- ΠΑΙ. οὐκοῦν ἀποστείχοιμ' ἂν, εἰ τὰδ' εὔκυρεῖ.
- ΚΑ. ἦκιστ' ἐπέπερ οὔτ' ἐμοῦ κατάξι' ἂν 800
 πράξειας οὔτε τοῦ πορεύσαντος ξένου.
 ἀλλ' εἴσιθ' εἴσω· τήνδε δ' ἔκτοθεν βοᾶν
 ἔα τὰ θ' αὐτῆς καὶ τὰ τῶν φίλων κακά.
- ΗΑ. ἄρ' ὑμῖν ὡς ἀλγοῦσα κώδυνωμένη 805
 δεινῶσ δακρῦσαι κάπικωκῦσαι δοκεῖ
 τὸν υἱὸν ἢ δύστηνος ὅδ' ὀλωλότα;
 ἀλλ' ἐγγελῶσα φροῦδος, ὧ τάλαιν' ἐγώ! |
 Ὅρέστα φίλταθ', ὡς μ' ἀπώλεσας θανῶν!
 ἀποσπάσας γὰρ τῆς ἐμῆς οἴχῃ φρενὸς
 αἶ μοι μόναι παρῆσαν ἐλπίδων ἔτι 810
 σὲ πατρός ἤξειν ζῶντα τιμωρόν ποτε
 κάμοῦ ταλαίνης. | νῦν δὲ ποῖ με χρῆ μολεῖν;
 μόνη γὰρ εἰμι, σοῦ τ' ἀπεστερημένη
 καὶ πατρός. ἦδη δεῖ με δουλεύειν πάλιν
 ἐν τοῖσιν ἐχθίστοισιν ἀνθρώπων ἐμοί, 815
 φονεῦσι πατρός· ἄρά μοι καλῶσ ἔχει;
 ἀλλ' οὐ τι μὴν ἔγωγε τοῦ λοιποῦ χρόνου
 ξύνοικος *ἔσοιμ', ἀλλὰ τῆδε πρὸς πύλην
 παρεῖσ' ἐμαυτὴν ἀφίλος ἀνανῶ βίον·
 πρὸς ταῦτα καινέτω τις, εἰ βαρύνεται, 820
 τῶν ἐνδων ὄντων· ὡς χάρις μὲν, ἦν κτάνῃ,

λύπη δ', ἐὰν ζῶ· τοῦ βίου δ' οὐδεὶς πόθος. |

ΧΟ. Στρ. α'. ποῦ ποτε κερᾶνοι Διὸς ἢ ποῦ φαέθων Ἄλιος,
εἰ ταῦτ' ἐφορῶντες 825

κρύπτουσιν ἔκηλοι ;

ΗΛ. ἔξ, αἰαῖ.

ΧΟ. ὦ παῖ, τί δακρύεις ;

ΗΛ. φεῦ !

ΧΟ. μηδὲν μέγ' ἀύσης. 830

ΗΛ. ἀπολείς. ΧΟ. πῶς ;

ΗΛ. εἰ τῶν φανερῶς οἰχομένων εἰς Ἄϊδαν ἐλπίδ' ὑποί-
σεις, κατ' ἐμοῦ ταχομένας μᾶλλον ἐπεμβάσῃ. | 835

ΧΟ. Ἄντ. α'. οἶδα γὰρ ἄνακτ' Ἀμφιάρεων χρυσοδέτοις ἔρκεσι
κρυφθέντα γυναικῶν

καὶ νῦν ὑπὸ γαίας

ΗΛ. ἔξ, ἰώ. 840

ΧΟ. πάμπυχος ἀνάσσει.

ΗΛ. φεῦ.

ΧΟ. φεῦ δῆτ' ὀλοὰ γὰρ

ΗΛ. ἐδάμη. ΧΟ. ναί. 845

ΗΛ. οἶδ' οἶδ' ἐφάνη γὰρ μελέτωρ ἀμφὶ τὸν ἐν πένθει·
ἔμοι δ'

οὔτις ἔτ' ἔσθ' ὅς γὰρ ἔτ' ἦν, φροῦδος ἀναρπα-
σθεῖς. |

ΧΟ. Στρ. β'. δειλαία δειλαίων κυρεῖς. 850

ΗΛ. κάγῳ τοῦδ' ἴστωρ, ὑπερίστωρ

πανσύρτωρ παμμήνωρ πολλῶν

δεινῶν στυγνῶν τ' αἰῶνι.

ΧΟ. εἶδομεν ἅ θροεῖς.

ΗΛ. μή μέ νυν μηκέτι

παραγάγῃς, ἴν' οὐ 855

ΧΟ. τί φῆς ;

ΗΛ. πάρεισιν ἐλπίδων ἔτι κοινοτόκων

εὐπατριδᾶν τ' ἄρωγαί. |

ΧΟ. Ἄντ. β'. πᾶσιν θνατοῖς ἔφυ μόρος. 860

- ΗΛ. ἤ καὶ χαλάργοις ἐν ἀμίλλαις
 οὕτως, ὡς κείνῳ δυστάνῳ,
 τμητοῖς ὀλκοῖς ἐγκῦρσαι ;
- ΧΟ. ἄσκοπος ἂ λώβα.
- ΗΛ. πῶς γὰρ οὐκ ; εἰ ξένος 865
 ἄτερ ἐμᾶν χειρῶν
- ΧΟ. παπαῖ.
- ΗΛ. κέκευθεν, οὔτε του τάφου ἀντιάσας
 οὔτε γόων παρ' ἡμῶν. | 870
- ΧΡ. ὑφ' ἠδονῆς τοι, φιλιτάτη διώκομαι
 τὸ κόσμιον μεθεῖσα σὺν τάχει μολεῖν.
 φέρω γὰρ ἠδονάς τε κἀνάπαυλαν ὧν
 πάροιθεν εἶχες καὶ κατέστενες κακῶν. |
- ΗΛ. πόθεν δ' ἂν εὔροις τῶν ἐμῶν σὺ πημάτων 875
 ἄρηξιν, οἷς ἴασιν οὐκ ἔνεστ' ἰδεῖν ;
- ΧΡ. πάρεστ' Ὀρέστης ἡμῖν, ἴσθι τοῦτ' ἐμοῦ
 κλύουσ', ἐναργῶς, ὥσπερ εἰσορᾶς ἐμέ. |
- ΗΛ. ἀλλ' ἦ μέμηνας, ὦ τάλαινα, κἀπὶ τοῖς
 σαυτῆς κακοῖσι κἀπὶ τοῖς ἐμοῖς γελαῶς ; 880
- ΧΡ. μὰ τὴν πατρώαν ἐστίαν, ἀλλ' οὐχ ὕβρει
 λέγω τάδ', ἀλλ' ἐκείνον ὡς παρόντα νῶν. |
- ΗΛ. οἴμοι τάλαινα ! καὶ τίνος βροτῶν λόγον
 τόνδ' εἰσακούσασ' ὧδε πιστεύεις ἄγαν ;
- ΧΡ. ἐγὼ μὲν ἐξ ἐμοῦ τε κοῦκ ἄλλης, σαφῆ 885
 σημεῖ' ἰδοῦσα, τῷδε πιστεύω λόγῳ.
- ΗΛ. τίν', ὦ τάλαινα, ἰδοῦσα πίστιν ; ἐς τί μοι
 βλέψασα θάλαπῃ τῷδ' ἀνηκέστῳ πυρὶ ;
- ΧΡ. πρὸς νυν θεῶν ἄκουσον, ὡς μαθοῦσά μου
 τὸ λοιπὸν ἢ φρονοῦσαν ἢ μῶραν λέγῃς. 890
- ΗΛ. σὺ δ' οὖν λέγ', εἴ σοι τῷ λόγῳ τις ἠδονή. |
- ΧΡ. καὶ δὴ λέγω σοι πᾶν ὅσον κατειδόμεν.
 ἐπεὶ γὰρ ἦλθον πατρὸς ἀρχαῖον τάφον,
 ὀρῶ κολώνῃς ἐξ ἄκρας νεορρύτους

- πηγὰς γάλακτος καὶ περιστεφῆ κύκλω 895
 πάντων ὅσ' ἐστὶν ἀνθέων θήκην πατρὸς. |
 ἰδοῦσα δ' ἔσχον θαῦμα, καὶ περισκοπῶ
 μή πού τις ἡμῖν ἐγγυς ἐγγρίμπει βροτῶν.
 ὡς δ' ἐν γαλήνῃ πάντ' ἔδερχόμεν τόνον,
 τύμβου προσεῖρπον ἄσσον· ἐσχάτης δ' ὄρω 900
 πυρᾶς νεώρη βόστρυχον τετμημένον,
 κεῦθυς τάλαιν' ὡς εἶδον ἐμπαίει τί μοι
 ψυχῇ σύνηθες ὄμμα, φιλτάτου βροτῶν
 πάντων Ὁρέστου τοῦθ' ὄραν τεκμήριον·
 καὶ χερσὶ βαστάσασα δυσφημῶ μὲν οὐ, 905
 χαρᾶ δὲ πίμπλημ' εὐθύς ὄμμα δακρῶν.
 καὶ νῦν θ' ὁμοίως καὶ τότε' ἐξεπίσταμαι
 μή του τόδ' ἀγλαίσμα πλὴν κείνου μολεῖν. |
 τῷ γὰρ προσήκει πλὴν γ' ἐμοῦ καὶ σοῦ τότε ;
 κἀγὼ μὲν οὐκ ἔδρασα, τοῦτ' ἐπίσταμαι, 910
 οὐδ' αὖ σύ πῶς γάρ ; ἦ γε μηδὲ πρὸς θεοῦς
 ἔξεστ' ἀκλαύτω τῆσδ' ἀποστῆναι στέγης.
 ἀλλ' οὐδὲ μὲν δὴ μητρὸς οὐθ' ὁ νοῦς φιλεῖ
 τοιαῦτα πράσσειν οὔτε δρωσ' ἐλάνθανεν·
 ἀλλ' ἔστ' Ὁρέστου ταῦτα τάπιτίμια. | 915
 ἀλλ', ὦ φίλη, θάρσυνε· τοῖς αὐτοῖσί τοι
 οὐχ αὐτὸς αἰεὶ δαιμόνων παραστατεῖ·
 νῶν ἦν τὰ πρόσθεν στυγνός· ἡ δὲ νῦν ἴσως
 πολλῶν ὑπάρξει κῦρος ἡμέρα καλῶν. |
 φεῦ, τῆς ἀνοίας ὡς σ' ἐποικτίρω πάλαι ! 920
 τί δ' ἔστιν ; οὐ πρὸς ἡδονὴν λέγω τάδε ;
 οὐκ οἶσθ' ὅποι γῆς οὐδ' ὅποι γνώμης φέρη.
 πῶς δ' οὐκ ἐγὼ κάτοιδ' ἄ γ' εἶδον ἐμφανῶς ;
 τέθνηκεν, ὦ τάλαινα, τὰκείνου δέ σοι
 σωτήρι' ἔρρει· μηδὲν ἐς κείνόν γ' ὄρα. | 925
 οἴμοι τάλαινα ! τοῦ τὰδ' ἤκουσας βροτῶν ;
 τοῦ πλησίον παρόντος, ἠνίκ' ὄλλυτο.

- ΧΡ. καὶ ποῦ ὅστιν οὗτος; θαῦμά τοί μ' ὑπέρχεται.
 ΗΛ. κατ' οἶκον, ἡδὺς οὐδὲ μητρὶ δυσχερῆς. |
- ΧΡ. οἴμοι τάλαινα! τοῦ γὰρ ἀνθρώπων ποτ' ἦν 930
 τὰ πολλὰ πατρὸς πρὸς τάφον κτερίσματα;
 ΗΛ. οἶμαι μάλιστ' ἔγωγε τοῦ τεθνηκότος
 μνημεῖ' Ὀρέστου ταῦτα προσθεῖναι τινα. |
- ΧΡ. ὦ δυστυχῆς! ἐγὼ δὲ σὺν χαρᾷ λόγους
 τοιούσδ' ἔχουσ' ἔσπευδον, οὐκ εἰδυῖ' ἄρα 935
 ἴν' ἤμεν ἄτης· ἀλλὰ νῦν, ὅθ' ἰκόμην,
 τά τ' ὄντα πρόσθεν ἄλλα θ' εὐρίσκω κακά. |
- ΗΛ. οὕτως ἔχει σοι ταῦτ'· ἐὰν δ' ἐμοὶ πίθη,
 τῆς νῦν παρουσίας πημονῆς λύσεις βάρους.
 ΧΡ. ἦ τοὺς θανόντας ἐξαναστήσω ποτέ; 940
 ΗΛ. οὐκ ἔσθ' ὅ γ' εἶπον· οὐ γὰρ ὧδ' ἄφρων ἔφυν.
 ΧΡ. τί γὰρ κελεύεις ὧν ἐγὼ φερέγγυος;
 ΗΛ. τλῆναι σὲ δρωσαν ἂν ἐγὼ παραινέσω.
 ΧΡ. ἀλλ' εἴ τις ὠφέλειά γ', οὐκ ἀπόσομαι.
 ΗΛ. ὄρα, πόνου τοι χωρὶς οὐδὲν εὐτυχεῖ. 945
 ΧΡ. ὀρῶ· ξυνοίσω πᾶν ὅσονπερ ἂν σθένω. |
- ΗΛ. ἄκουε δὴ νυν ἧ βεβούλευμα· ποεῖν
 παρουσίαν μὲν οἶσθα καὶ σύ που φίλων
 ὡς οὔτις ἡμῖν ἔστιν, ἀλλ' Ἄιδης λαβῶν
 ἀπεστέρηκε καὶ μόνα λελείμμεθον. | 950
 ἐγὼ δ' ἕως μὲν τὸν κασίγνητον βίω
 θάλλοντ' ἔτ' εἰσήκουον, εἶχον ἐλπίδας
 φόνου ποτ' αὐτὸν πράκτορ' ἴξεσθαι πατρός·
 νῦν δ' ἠνίκ' οὐκέτ' ἔστιν, εἰς σὲ δὴ βλέπω,
 ὅπως τὸν αὐτόχειρα πατρός φόνου 955
 ξὺν τῇδ' ἀδελφῇ μὴ κατοκνήσεις κτανεῖν,
 Αἴγισθον· οὐδὲν γὰρ σε δεῖ κρύπτειν μ' ἔτι. |
 ποῖ γὰρ μενεῖς ῥάθυμος, εἰς τίν' ἐλπίδων
 βλέψασ' ἔτ' ὀρθήν; ἧ πάρεστι μὲν στένειν
 πλούτου πατρός κτῆσιν ἐστερημένη, 960

πάρεστι δ' ἀλγεῖν ἐς τοσόνδε τοῦ χρόνου
 ἄλεκτρα γηράσκουσαν ἀνυμέναιά τε.
 καὶ τῶνδε μέντοι μηκέτ' ἐλπίσης ὅπως
 τεύξῃ ποτ'· οὐ γὰρ ὄδ' ἄβουλός ἐστ' ἀνήρ
 Αἰγισθος, ὅσπερ σὸν ποτ' ἢ κάμδον γένος 965
 βλαστεῖν ἔᾶσαι, πημονὴν αὐτῷ σαφῇ. |
 ἀλλ' ἦν ἐπίσπῃ τοῖς ἐμοῖς βουλευμασιν,
 πρῶτον μὲν εὐσέβειαν ἐκ πατρὸς κάτω
 θανόντος οἴσῃ τοῦ κασιγνήτου θ' ἅμα,
 ἔπειτ' δ', ὥσπερ ἐξέφυς, ἐλευθέρα 970
 καλῇ τὸ λοιπὸν καὶ γάμων ἐπαξίῳ
 τεύξῃ· φιλεῖ γὰρ πρὸς τὰ χρηστὰ πᾶς ὄρᾶν. |
 λόγων γε μὴν εὐκλειαν οὐχ ὄρᾳς ὄσση
 σαυτῇ τε κάμοι προσβαλεῖς πεισθεῖς ἔμοι ;
 τίς γὰρ ποτ' ἀστῶν ἢ ξένων ἡμᾶς ἰδὼν 975
 τοιοῖσδ' ἐπαίνοισι οὐχὶ δεξιώσεται ;
 ἴδεσθε τώδε τὸ κασιγνήτω, φίλοι,
 ὦ τὸν πατρῶον οἶκον ἐξεσφάτην,
 ὦ τοῖσιν ἐχθροῖς εὖ βεβηκόσιν ποτὲ
 ψυχῆς ἀφειδήσαντε προυστήτην φόνου· 980
 τούτῳ φιλεῖν χρῆ, τώδε χρῆ πάντας σέβειν,
 τῶδ' ἐν θ' ἑορταῖς ἐν τε πανδήμῳ πόλει
 τιμᾶν ἅπαντας οὐνεκ' ἀνδρείας χρεῶν·
 τοιαῦτα τοι νῶ πᾶς τις ἐξερεῖ βροτῶν,
 ζῶσαιν θανούσαιν θ' ὅσπερ μὴ κλιπεῖν κλέος. | 985
 ἀλλ', ὦ φίλη, πείσθητι, συμπόνει πατρί,
 σύγκαμν' ἀδελφῶ, παῦσον ἐκ κακῶν ἐμέ,
 παῦσον δὲ σαυτήν, τοῦτο γινώσκουσ', ὅτι
 ζῆν αἰσχρὸν αἰσχρῶς τοῖς καλῶς πεφυκόσιν. |
 ἐν τοῖς τοιούτοις ἐστὶν ἢ προμηθία 990
 καὶ τῷ λέγοντι καὶ κλύοντι σύμμαχος. |
 καὶ πρὶν γε φωνεῖν, ὦ γυναῖκες, εἰ φρενῶν
 ἐτύγγαν' αὐτῇ μὴ κακῶν, ἐσφύζετ' ἄν

XO.

XP.

- τὴν εὐλάβειαν, ὅσπερ οὐχὶ σφύζεται. |
 ποῖ γὰρ ποτ' ἐμβλέψασα τοιοῦτον θράσος 995
 αὐτὴ θ' ὀπλίτῃ κάμ' ὑπηρετεῖν καλεῖς;
 οὐκ εἰσορᾷς; γυνὴ μὲν οὐδ' ἀνὴρ ἔφυς,
 σθένεις δ' ἔλασσον τῶν ἐναντίων χερσί. |
 δαίμων δὲ τοῖς μὲν εὐτυχὴς καθ' ἡμέραν,
 ἡμῖν δ' ἀπορρεῖ κάπῃ μηδὲν ἔρχεται. | 1000
 τίς οὖν τοιοῦτον ἄνδρα βουλεύων ἐλεῖν
 ἄλυπος ἄτης ἔξαπαλλαχθήσεται; |
 ὄρα κακῶς πράσσετε μὴ μείζω κακὰ
 κτησώμεθ', εἴ τις τοῦσδ' ἀκούσεται λόγους.
 λύει γὰρ ἡμᾶς οὐδὲν οὐδ' ἐπωφελεῖ 1005
 βάζιν καλὴν λαβόντιε δυσκλεῶς θανεῖν.
 οὐ γὰρ θανεῖν ἔχθιστον, ἀλλ' ὅταν θανεῖν
 χρῆζων τις εἶτα μηδὲ τοῦτ' ἔχη λαβεῖν. |
 ἀλλ' ἀντιάζω πρὶν πανωλέθρους τὸ πᾶν
 ἡμᾶς τ' ὀλέσθαι κάξερημῶσαι γένος 1010
 κατάσχεσ ὀργήν, καὶ τὰ μὲν λελεγμένα
 ἄρρητ' ἐγὼ σοι ἀτελεῖ φυλάξομαι,
 αὐτὴ δὲ νοῦν σχῆς ἀλλὰ τῷ χρόνῳ ποτέ,
 σθένουσα μηδὲν τοῖς κρατοῦσιν εἰκαθεῖν. |
 ΧΟ. πείθου· προνοίας οὐδὲν ἀνθρώποις ἔφυ 1015
 κέρδος λαβεῖν ἄμεινον οὐδὲ νοῦ σοφοῦ. |
 ΗΛ. ἀπροσδόκητον οὐδὲν εἴρηκας· καλῶς δ'
 ἦδη σ' ἀπορρίψουσιν ἀπηγγελόμην.
 ἀλλ' αὐτόχειρί μοι μόνῃ τε δραστέον
 τοῦργον τόδ'· οὐ γὰρ δὴ κενόν γ' ἀφήσομεν. 1020
 ΧΡ. φεῦ!
 εἶθ' ὄφελος τοιάδε τὴν γνώμην πατρὸς
 θνήσκοντος εἶναι· πᾶν γὰρ ἂν κατηργάσω.
 ΗΛ. ἀλλ' ἦ φύσιν γε, τὸν δὲ νοῦν ἦσσαν τότε.
 ΧΡ. ἄσκει τοιαύτη νοῦν δι' αἰῶνος μένειν. |
 ΗΛ. ὡς οὐχὶ συνδράσουσα νουθετεῖς τάδε. 1025

- ΧΡ. εἰκὸς γὰρ ἐγχειροῦντα καὶ πράσσειν κακῶς.
 ΗΛ. ζηλῶ σε τοῦ νοῦ, τῆς δὲ δειλίας στυγῶ.
 ΧΡ. ἀνέξομαι κλύουσα χῶταν εὖ λέγῃς.
 ΗΛ. ἀλλ' οὐ ποτ' ἐξ ἐμοῦ γε μὴ πάθῃς τόδε.
 ΧΡ. μακρὸς τὸ κρῖναι ταῦτα χῶ λοιπὸς χρόνος. | 1030
 ΗΛ. ἄπελθε· σοὶ γὰρ ὠφέλησις οὐκ ἔνι.
 ΧΡ. ἔνεστιν· ἀλλὰ σοὶ μάθῃσις οὐ πάρα.
 ΗΛ. ἐλθοῦσα μητρὶ ταῦτα πάντ' ἐξείπε σῆ.
 ΧΡ. οὐδ' αὖ τοσοῦτον ἔχθος ἔχθαίρω σ' ἐγώ. |
 ΗΛ. ἀλλ' οὖν ἐπίστω γ' οἷ μ' ἀτιμίας ἄγεις. 1035
 ΧΡ. ἀτιμίας μὲν οὐ, προμηθίας δὲ σοῦ.
 ΗΛ. τῷ σῶ δικαίῳ δῆτ' ἐπισπέσθαι με δεῖ;
 ΧΡ. ὅταν γὰρ εὖ φρονῆς, τόθ' ἠγήσῃ σὺ νῶν.
 ΗΛ. ἦ δεινὸν εὖ λέγουσαν ἐξαμαρτάνειν.
 ΧΡ. εἴρηκας ὀρθῶς ᾧ σὺ πρόσχεισαι κακῶ. 1040
 ΗΛ. τί δ'; οὐ δοκῶ σοὶ ταῦτα σὺν δίκῃ λέγειν;
 ΧΡ. ἀλλ' ἔστιν ἔνθα χῆ δίκη βλάβην φέρει.
 ΗΛ. τούτοις ἐγὼ ζῆν τοῖς νόμοις οὐ βούλομαι.
 ΧΡ. ἀλλ' εἰ ποήσεις ταῦτ', ἐπαινέσεις ἐμέ.
 ΗΛ. καὶ μὴν ποήσω γ' οὐδὲν ἐκπλαγεῖσά σε. 1045
 ΧΡ. καὶ τοῦτ' ἀληθές, οὐδὲ βουλευσῆ πάλιν;
 ΗΛ. βουλῆς γὰρ οὐδὲν ἔστιν ἔχθιον κακῆς. !
 ΧΡ. φρονεῖν ἔοικας οὐδὲν ὧν ἐγὼ λέγω.
 ΗΛ. πάλαι δέδοκται ταῦτα κοῦ νεωστί μοι.
 ΧΡ. ἄπειμι τοίνυν· οὔτε γὰρ σὺ τᾶμ' ἔπη 1050
 ΗΛ. τολμᾶς ἐπαινεῖν οὔτ' ἐγὼ τοὺς σοὺς τρόπους.
 ἀλλ' εἴσιθ'· οὐ σοὶ μὴ μεθέψομαί ποτε,
 οὐδ' ἦν σφόδρ' ἱμείρουσα τυγχάνῃς· ἐπεὶ
 πολλῆς ἀνοίας καὶ τὸ θηρᾶσθαι κενά.
 ΧΡ. ἀλλ' εἰ σεαυτῇ τυγχάνεις δοκοῦσά τι 1055
 φρονεῖν, φρόνει τοιαῦθ'· ὅταν γὰς ἐν κακοῖς
 ἤδη βεβήκῃς, τᾶμ' ἐπαινέσεις ἔπη. |

ΧΟ. Στρ. α'. τί τοὺς ἄνωθεν φρονημωτάτους οἰωνοὺς
 ἔσορῶμενοι τροφᾶς κηδομένους ἀφ' ὧν τε βλά-
 στωσιν ἀφ' ὧν τ' ὄνασιν εὖρωσι τάδ' οὐκ ἐπ' ἴσας
 τελοῦμεν; 1060

ἀλλ' οὐ τὰν Διὸς ἀστραπὰν
 καὶ τὰν οὐρανίαν Θέμιν,
 δαρὸν οὐκ ἀπόνητοι. 1065

ὦ χθονία βροτοῖσι Φάμα, κατὰ μοι βόασον οἰκτρὰν
 ὅπα τοῖς ἔνερθ' Ἀτρεΐδαις, ἀχόρευτα φέρουσ'
 ὄνειδιη· |

Ἄντ. α'. ὅτι σφιν ἤδη τὰ μὲν ἐκ δόμων νοσεῖ, 1070

*τὰ δὲ πρὸς τέκνων διπλῆ φύλοπις οὐκέτ' ἔξισοῦται
 φιλοτασίῳ διαίτῃ· πρόδοτος δὲ μόνα σαλεύει
 Ἥλέκτρα, τὸν αἰὲ πατρός 1075

δειλαία στενάχουσ' ὅπως
 ἅ πάνδυρτος ἀηδῶν,
 οὔτε τι τοῦ θανεῖν προμηθῆς τό τε μὴ βλέπειν
 ἑτοίμα,

διδύμαν ἔλοῦσ' ἐρινύν· τίς ἂν εὐπατρὶς ὧδε 1080
 βλάστοι; |

Στρ. β'. οὐδεὶς τῶν ἀγαθῶν ζῶν
 κακῶς εὐκλειαν αἰσχῦναι θέλει
 νώνυμος, ὃ παῖ παῖ.

ὧς καὶ σὺ πάγκλαυτον αἰῶνα κοινὸν εἴλου, 1085
 τὸ μὴ καλὸν καθοπλίσασα δύο φέρειν ἐν ἐνὶ
 λόγῳ,

σοφά τ' ἀρίστα τε παῖς κεκλησθαι· |

Ἄντ. β'. ζῆφης μοι κοθύπερθεν 1090

χερὶ πλούτῳ τε τῶν ἐχθρῶν ὅσον
 νῦν ὑπόχειρ νάεις·

ἐπεὶ σ' ἐφηύρηκα μοίρα μὲν οὐκ ἐν ἐσθλᾷ
 βεβῶσαν, ἃ δὲ μέγιστ' ἔβλαστε νόμιμα, τῶνδε
 φερομένα 1095

ἄριστα τᾷ παιδὸς εὐσεβείᾳ. |

- ΟΡ.** ἄρ', ὦ γυναῖκες, ὀρθά τ' εἰσηκούσαμεν
ὀρθῶς θ' ὀδοιποροῦμεν ἔνθα χρῆζομεν ;
- ΧΟ.** τί δ' ἐξερευνᾶς καὶ τί βουληθεῖς πάρει ; 1100
- ΟΡ.** Αἴγισθον ἔνθ' ὤκηκεν ἱστορῶ πάλαι.
- ΧΟ.** ἀλλ' εὖ θ' ἰκάνεις χῶ φράσας ἀζήμιος. |
- ΟΡ.** τίς οὖν ἂν ὑμῶν τοῖς ἔσω φράσειεν ἂν
ἡμῶν ποθεινὴν κοινόπουν παρουσίαν ;
- ΧΟ.** ἦδ', εἰ τὸν ἄγχιστόν γε κηρύσσειν χρεῶν. 1105
- ΟΡ.** ἴθ', ὦ γύναι, δήλωσον εἰσελθούσ' ὅτι
Φωκῆς ματεύουσ' ἄνδρες Αἴγισθόν τινες. |
- ΗΛ.** οἴμοι τάλαιν' ! οὐ δὴ ποθ' ἦς ἠκούσαμεν
φήμης φέροντες ἐμφανῆ τεκμήρια ;
- ΟΡ.** οὐκ οἶδα τὴν σὴν κληδόν'· ἀλλὰ μοι γέρων 1110
ἐφεῖτ' Ὀρέστου Στρόφιος ἀγγεῖλαι πέρι.
- ΗΛ.** τί δ' ἔστιν, ὦ ξέν' ; ὥς μ' ὑπέρχεται φόβος !
- ΟΡ.** φέροντες αὐτοῦ σμικρὰ λείψαν' ἐν βραχεῖ
τευχέι θανόντος, ὡς ὄρας, κομίζομεν. |
- ΗΛ.** οἶ' γὼ τάλαινα ! τοῦτ' ἐκεῖν' ἤδη σαφές 1115
πρόχειρον ἄχθος, ὡς ἔοικε, δέρομαι !
- ΟΡ.** εἶπερ τι κλαίεις τῶν Ὀρεστέων κακῶν,
τόδ' ἄγγος ἴσθι σῶμα τοῦκείνου στέγον.
- ΗΛ.** ὦ ξεῖνε, δός νυν, πρὸς θεῶν, εἶπερ τότε
κέκευθεν αὐτὸν τεῦχος, εἰς χεῖρας λαβεῖν, 1120
ὅπως ἐμαυτὴν καὶ γένος τὸ πᾶν ὁμοῦ
ξὺν τῆδε κλαύσω κάποδύρωμαι σποδῶ |
- ΟΡ.** δόθ' ἦτις ἐστὶ προσφέροντες· οὐ γὰρ ὡς
ἐν δυσμενεῖα γ' οὔσ' ἀπαιτεῖται τόδε,
- ΗΛ.** ἀλλ' ἦ φίλων τις ἢ πρὸς αἵματος φύσιν. | 1125
ὦ φιλτάτου μνημεῖον ἀνθρώπων ἔμοι
ψυχῆς Ὀρέστου λοιπόν, ὡς σ' ἀπ' ἐλπίδων
οὐχ ὦνπερ ἐξέπεμπον εἰσεδεξάμην !
- ΗΛ.** νῦν μὲν γὰρ οὐδὲν ὄντα βαστάζω χεροῖν,
δόμων δέ σ', ὦ παῖ, λαμπρὸν ἐξέπεμψ' ἐγώ. | 1130

ὡς ὄφελον πάροιθεν ἐκλιπεῖν βίον,
 πρὶν ἐς ξένην σε γαῖαν ἐκπέμψαι χερσῶν
 κλέψασα ταῖνδε ἀνασώσασθαι φόνου,
 ὅπως θανὼν ἔκτισο τῇ τόθ' ἡμέρα,
 τύμβου πατρός κοινὸν εἰληχῶς μέρος. | 1135
 νῦν δ' ἐκτὸς οἴκων κάπῃ γῆς ἄλλης φυγὰς
 κακῶς ἀπώλου, σῆς κασιγνήτης δίχα,
 κοῦτ' ἐν φίλαισι χερσὶν ἢ τάλαιν' ἐγὼ
 λουτροῖς σ' ἐκόσμησ' οὔτε παμφλέκτου πυρὸς
 ἀνειλόμην, ὡς εἰκόσ, ἄθλιον βάρος, 1140
 ἀλλ' ἐν ξέναισι χερσὶ κηδευθεὶς τάλας
 σμικρὸς προσήκεις ὄγκος ἐν σμικρῷ κύτει. |
 οἴμοι τάλαινα τῆς ἐμῆς πάλαι τροφῆς
 ἀνωφελήτου, τὴν ἐγὼ θάμ' ἀμφὶ σοὶ
 πόνῳ γλυκεῖ παρέσχον! οὔτε γὰρ ποτε 1145
 μητρὸς σύ γ' ἦσθα μᾶλλον ἢ κάμοῦ φίλος,
 οὔθ' οἱ κατ' οἶκον ἦσαν, ἀλλ' ἐγὼ τροφός,
 ἐγὼ δ' ἀδελφῆ σοὶ προσηυδώμην αἰεὶ. |
 νῦν δ' ἐκλέλοιπε ταῦτ' ἐν ἡμέρα μιᾷ
 θανόντι σὺν σοί· πάντα γὰρ συναρπάσας 1150
 θύελλ' ὅπως βέβηκας· οἴχεται πατήρ·
 τέθνηκ' ἐγὼ σοὶ φροῦδος αὐτὸς εἰ θανῶν·
 γελῶσι δ' ἐχθροί· μαίνεται δ' ὑφ' ἠδονῆς
 μήτηρ ἀμήτωρ, ἧς ἐμοὶ σὺ πολλάκις
 φήμας λάθρα προύπεμπες ὡς φανούμενος 1155
 τιμωρὸς αὐτός. | ἀλλὰ ταῦθ' ὁ δυστυχῆς
 δαίμων ὁ σὸς τε κάμὸς ἐξαφείλετο,
 ὅς σ' ὄδέ μοι προύπεμψεν ἀντὶ φιλιότητος
 μορφῆς σποδὸν τε καὶ σκιὰν ἀνωφελῆ. |
 οἴμοι μοι, 1160
 ὦ δέμας οἰκτρον, φεῦ φεῦ.
 ὦ δεινοτάτας, οἴμοι μοι,
 πεμφθεὶς κελεύθους, φίλταθ', ὡς μ' ἀπώλεσας !

ἀπώλεσας δῆτ', ὧ κασίγνητον κάρα. |
τοιγὰρ σὺ δέξαι μ' ἐς τὸ σὸν τόδε στέγος 1165

τὴν μηδὲν ἐς τὸ μηδέν, ὡς σὺν σοὶ κάτω
ναίω τὸ λοιπόν· καὶ γὰρ ἠνίκ' ἦσθ' ἄνω,
ξὺν σοὶ μετεῖχον τῶν ἴσων, καὶ νῦν ποῦθ'
τοῦ σοῦ θανούσα μὴ ἀπολείπεσθαι τάφου·
τοὺς γὰρ θᾶνοντας οὐχ ὄρω λυπούμενους. | 1170

ΧΟ. θνητοῦ πέφυκας πατρός, Ἡλέκτρα, φρόνει,
θνητὸς δ' Ὀρέστης, ὥστε μὴ λίαν στένε.

ΟΡ. πᾶσιν γὰρ ἡμῖν τοῦτ' ὀφείλεται παθεῖν. |
φεῦ φεῦ, τί λέξω; ποῖ λόγων ἀμηχανῶν
ἔλθω; κρατεῖν γὰρ οὐκέτι γλώσσης σθένω. 1175

ΗΛ. τί δ' ἔσχες ἄλγος; πρὸς τί τοῦτ' εἰπὼν κυρεῖς;

ΟΡ. ἦ σὸν τὸ κλεινὸν εἶδος Ἡλέκτρας τόδε;

ΗΛ. τόδ' ἔστ' ἐκεῖνο, καὶ μάλ' ἀθλίως ἔχον.

ΟΡ. οἴμοι ταλαίνης ἄρα τῆσδε συμφορᾶς!

ΗΛ. οὐ δὴ ποτ', ὧ ξέν', ἀμφ' ἐμοὶ στένεις τάδε; 1180

ΟΡ. ὧ σῶμ' ἀτίμως κἀθέως ἐφθαρμένον!

ΗΛ. οὔτοι ποτ' ἄλλην ἢ μὲ δυσφημεῖς, ξένε.

ΟΡ. φεῦ τῆς ἀνύμφου δυσμόρου τε σῆς τροφῆς!

ΗΛ. τί δὴ ποτ', ὧ ξέν', ὧδ' ἐπισκοπῶν στένεις;

ΟΡ. ὡς οὐκ ἄρ' ἦδη τῶν ἐμῶν οὐδὲν κακῶν! 1185

ΗΛ. ἐν τῷ διέγνωσ τοῦτο τῶν εἰρημένων;

ΟΡ. ὄρων σὲ πολλοῖς ἐμπρέπουσαν ἄλγεσιν. |

ΗΛ. καὶ μὴν ὄρᾶς γε παῦρα τῶν ἐμῶν κακῶν.

ΟΡ. καὶ πῶς γένοιτ' ἂν τῶνδ' ἔτ' ἐχθίω βλέπειν;

ΗΛ. ὀθούνεκ' εἰμὶ τοῖς φονεῦσι σύντροφος. 1190

ΟΡ. τοῖς τοῦ; πόθεν τοῦτ' ἐξεσήμηνας κακόν;

ΗΛ. τοῖς πατρός· εἶτα τοῖσδε δουλεύω βίᾳ. |

ΟΡ. τίς γάρ σ' ἀνάγκη τῆδε προτρέπει βροτῶν;

ΗΛ. μήτηρ καλεῖται, μητρὶ δ' οὐδὲν ἐξισοῖ.

ΟΡ. τί δρωῖσα; πότερα χερσὶν ἢ λύμῃ βίου; 1195

ΗΛ. καὶ χερσὶ καὶ λύμαισι καὶ πᾶσιν κακοῖς. |

- ΟΡ. οὐδ' οὐπαρήξων οὐδ' ὁ κωλύσων πάρα ;
 ΗΛ. οὐ δῆθ' ὅς ἦν γάρ μοι σὺ προύθηκας σποδόν. |
 ΟΡ. ὦ δύσποτμ', ὡς ὀρώων σ' ἐποικτίρω πάλαι !
 ΗΛ. μόνος βροτῶν νυν ἴσθ' ἐποικτίρας ποτέ. 1200
 ΟΡ. μόνος γὰρ ἦκω τοῖσι σοῖς ἀλγῶν κακοῖς.
 ΗΛ. οὐ δὴ ποθ' ἡμῖν ξυγγενῆς ἦκεις ποθέν ;
 ΟΡ. ἐγὼ φράσαιμ' ἄν, εἰ τὸ τῶνδ' εὖνουν πάρα. |
 ΗΛ. ἀλλ' ἐστὶν εὖνουν, ὥστε πρὸς πιστὰς ἐρεῖς.
 ΟΡ. μέθες τὸδ' ἄγγος νῦν, ὅπως τὸ πᾶν μάθης. | 1205
 ΗΛ. μὴ δῆτα πρὸς θεῶν τοῦτο μ' ἐργάση ξένη.
 ΟΡ. πείθου λέγοντι κοῦχ ἁμαρτήση ποτέ.
 ΗΛ. μὴ, πρὸς γενείου, μὴ ἔξέλη τὰ φίλτατα.
 ΟΡ. οὐ φημ' εἰάσειν. ΗΛ. ὦ τάλαιν' ἐγὼ σέθεν,
 Ὀρέστα, τῆς σῆς εἰ στερησομαι ταφῆς. | 1210
 ΟΡ. εὐφημα φώνει· πρὸς δίκης γὰρ οὐ στένεις.
 ΗΛ. πῶς τὸν θανόντ' ἀδελφὸν οὐ δίκη στένω ;
 ΟΡ. οὐ σοι προσήκει τήνδε προσφωνεῖν φάτιν.
 ΗΛ. οὕτως ἄτιμός εἰμι τοῦ τεθνηκότος ;
 ΟΡ. ἄτιμος οὐδενὸς σὺ τοῦτο δ' οὐχὶ σόν. 1215
 ΗΛ. εἶπερ γ' Ὀρέστου σῶμα βαστάζω τόδε.
 ΟΡ. ἀλλ' οὐκ Ὀρέστου, πλὴν λόγῳ γ' ἠσκημένον.
 ΗΛ. ποῦ δ' ἔστ' ἐκείνου τοῦ ταλαιπώρου τάφος ;
 ΟΡ. οὐκ ἔστι· τοῦ γὰρ ζῶντος οὐκ ἔστιν τάφος.
 ΗΛ. πῶς εἶπας, ὦ παῖ ; ΟΡ. ψεῦδος οὐδὲν ὦν λέγω. 1220
 ΗΛ. ἦ ζῆ γὰρ ἀνὴρ ; ΟΡ. εἶπερ ἔμψυχός γ' ἐγώ.
 ΗΛ. ἦ γὰρ σὺ κείνος ; ΟΡ. τήνδε προσβλέψασά μου
 σφραγίδα πατρὸς ἔκμαθ' εἰ σαφῆ λέγω. |
 ΗΛ. ὦ φίλτατον φῶς. ΟΡ. φίλτατον, συμμαρτυρῶ.
 ΗΛ. ὦ φθέγμ', ἀφίκου ; ΟΡ. μηκέτ' ἄλλοθεν πύθη. 1225
 ΗΛ. ἔχω σε χερσίν ; ΟΡ. ὡς τὰ λοιπ' ἔχοις ἀεί. |
 ΗΛ. ὦ φίλταται γυναῖκες, ὦ πολίτιδες,
 ὀρᾶτ' Ὀρέστην τόνδε μηχαναῖσι μὲν
 θανόντα, νῦν δὲ μηχαναῖς σεσφωσμένον.

- ΧΟ. ὀρῶμεν, ὦ παῖ, κἀπὶ συμφοραῖσί μοι 1230
γεγηθὸς ἔρπει δάκρυον ὀμμάτων ἄπο. |
- ΗΛ. Στε. ἰὼ γοναί,
γοναί σωμάτων ἐμοὶ φιλτάτων,
ἐμόλετ' ἀρτίως,
ἐφηύρετ', ἤλθετ', εἶδεθ' οὐς ἐχρήζετε. | 1235
- ΟΡ. πάρεσμεν' ἀλλὰ σίγ' ἔχουσα πρόσμενε.
ΗΛ. τί δ' ἔστιν;
ΟΡ. σιγᾶν ἄμεινον, μὴ τις ἔνδοθεν κλύη.
ΗΛ. ἀλλ' οὐ τὰν Ἄρτεμιν τὰν αἰὲν ἀδμήταν,
τόδε μὲν οὐ ποτ' ἀξιόσω τρέσαι 1240
περισσὸν ἄχθος ἔνδον
γυναικῶν ὄν αἰεὶ. |
- ΟΡ. ὄρα γε μὲν δὴ κἂν γυναιξὶν ὡς Ἄρης
ἔνεστιν' εὖ δ' ἔξοισθα πειραθεῖσά που.
ΗΛ. ὅτοιοιτοιοῖ τοιοῖ, 1245
ἀνέφελον ἐπέβαλες οὐ ποτε καταλύσιμον
οὐδέ ποτε λησόμενον ἀμέτερον
οἶον ἔφου κακόν. | 1250
- ΟΡ. ἔξοισθα καὶ ταῦτ' ἀλλ' ὅταν παρουσία
φράξῃ, τότε ἔργων τῶνδε μεμνήσθαι χρεῶν.
ΗΛ. Ἄντ. ὁ πᾶς ἐμοί,
ὁ πᾶς ἂν πρόποι παρῶν ἐννέπειν
τάδε δίκαια χρόνος' 1255
μόλις γὰρ ἔσχον νῦν ἐλεύθερον στόμα. |
- ΟΡ. ξύμφημι κἀγὼ τοιγαροῦν σφῆξου τόδε.
ΗΛ. τί δρῶσα;
ΟΡ. οὐ μὴ ἴστι καιρὸς μὴ μακρὰν βούλου λέγειν.
ΗΛ. τίς οὖν ἂν ἀξίαν γε σοῦ πεφηνότος 1260
μεταβάλοιτ' ἂν ὧδε σιγὰν λόγων;
ἐπεὶ σε νῦν ἀφράστως
ἀέλπτως τ' ἐσεῖδον. |
- ΟΡ. τότε εἶδες, ὅτε θεοὶ μ' ἐπώτρυναν μολεῖν

- <αὐτοὶ γεγῶτες τῆσδε τῆς ὁδοῦ βραβῆς>.
- ΗΛ.** ἔφρασας ὑπερτέραν 1265
 τᾶς πάρος ἔτι χάριτος, εἴ σε θεὸς ἐπόρισεν
 ἀμέτερα πρὸς μέλαθρα· δαιμόνιον
 αὐτὸ τίθημ' ἐγώ. | 1270
- ΟΡ.** τὰ μὲν σ' ὀκνῶ χαίρουσαν εἰργαθεῖν, τὰ δὲ
 δέδοικα λίαν ἠδονῆν νικωμένην.
- ΗΛ.** Ἐπ. ἰὼ χρόνῳ μακροῦ φιλιτάταν ὁδὸν
 ἐπαξιώσας ὧδέ μοι φανῆναι,
 μή τί με, πολύπονον ὧδ' ἰδῶν 1275
- ΟΡ.** τί μὴ ποιήσω; **ΗΛ.** μή μ' ἀποστερήσης
 τῶν σῶν προσώπων ἠδονὰν μεθέσθαι.
- ΟΡ.** ἢ κάριτα κἄν ἄλλοισι θυμοίμην ἰδῶν.
- ΗΛ.** ξυναινεῖς; **ΟΡ.** τί μὴν οὐ; | 1280
- ΗΛ.** ὦ φίλοι, ἔκλυον ἂν ἐγὼ οὐδ' ἂν ἤλπισ' αὐδάν,
 ἔσχον ὄργαν ἄναυδον
 οὐδὲ σὺν βοᾷ κλύουσ' ἅ τάλαινα.
 νῦν δ' ἔχω σε· προυφάνης δὲ 1285
 φιλιτάταν ἔχων πρόσοψιν,
 ἄς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἐν κακοῖς λαθοίμαν. |
- ΟΡ.** τὰ μὲν περισσεύοντα τῶν λόγων ἄφες
 καὶ μήτε μήτηρ ὡς κακὴ δίδασκέ με
 μήθ' ὡς πατρώαν κτῆσιν Αἴγισθος δόμων 1290
 ἀντλεῖ, τὰ δ' ἐκχεῖ, τὰ δὲ διασπείρει μάτην·
 χρόνου γὰρ ἂν σοι καιρὸν ἐξείργοι λόγος. |
 ἂ δ' ἀρμόσει μοι τῷ παρόντι νῦν χρόνῳ
 σήμαιν', ὅπου φανέντες ἢ κεκρυμμένοι
 γελῶντας ἐχθροὺς παύσομεν τῇ νῦν ὁδῷ. | 1295
 οὕτω δ' ὅπως μήτηρ σε μὴ πῖγνώσεται
 παιδρῷ προσώπῳ νῶν ἐπελθόντοιν δόμους·
 ἄλλ' ὡς ἐπ' ἄτη τῇ μάτην λελεγμένη
 στέναζ'. ὅταν γὰρ εὐτυχήσωμεν, τότε
 χαίρειν παρέσται καὶ γελᾶν ἐλευθέρως. | 1300

ΗΛ.

ἀλλ', ὦ κασίγνηθ', ὄδ' ὄπως καὶ σοὶ φίλον
καὶ τοῦμόν ἐσται τῆδ'· ἐπεὶ τὰς ἡδονὰς
πρὸς σοῦ λαβοῦσα κοῦκ ἐμὰς ἐκτησάμην,
κοῦδ' ἄν σε λυπήσασα δεξαίμην βραχὺ
αὐτὴ μέγ' εὐρεῖν κέρδος· οὐ γὰρ ἄν καλῶς 1305
ὑπηρετοίην τῷ παρόντι δαίμονι. |

ἀλλ' οἴσθα μὲν τάνθενδε, πῶς γὰρ οὐ; κλύων
ὀθούνεκ' Αἴγισθος μὲν οὐ κατὰ στέγας,
μήτηρ δ' ἐν οἴκοις· | ἦν σὺ μὴ δείσης ποθ' ὥς
γέλῳτι τοῦμόν φαιδρὸν ὄψεται κᾶρα. 1310

μῖσός τε γὰρ παλαιὸν ἐντέτηκέ μοι,
κάπεί σ' ἐσεῖδον, οὐ ποτ' ἐκλήξω χαρᾶ
δακρυροοῦσα· πῶς γὰρ ἄν λήξαιμ' ἐγώ,
ἦτις μιᾶ σε τῆδ' ὄδῳ θανόντα τε
καὶ ζῶντ' ἐσεῖδον; εἴργασαι δέ μ' ἄσκοπα· 1315

ὥστ' εἰ πατήρ μοι ζῶν ἵκοιτο, μηκέτ' ἄν
τέρας νομίζειν αὐτό, πιστεύειν δ' ὄρᾶν. |

ὄτ' οὖν τοιαύτην ἡμῖν ἐξήκεις ὁδόν,
ἄρχ' αὐτὸς ὧς σοι θυμός· ὥς ἐγὼ μόνῃ
οὐκ ἄν δυοῖν ἡμαρτον· ἦ γὰρ ἄν καλῶς 1320
ἔσφω' ἐμαυτὴν ἢ καλῶς ἀπωλόμην. |

ΟΡ.

σιγᾶν ἐπήνεσ', ὥς ἐπ' ἐξόδῳ κλύω
τῶν ἐνδοθεν χωροῦντος. ΗΛ. εἴσιτ', ὦ ξένοι,
ἄλλως τε καὶ φέροντες οἷ' ἄν οὔτε τις
δόμων ἀπώσαιτ' οὔτ' ἄν ἠσθήη λαβῶν. | 1325

ΠΑΙ.

ὦ πλεῖστα μῶροι καὶ φρενῶν τητώμενοι,
πότερα παρ' οὐδὲν τοῦ βίου κήδεσθ' ἔτι
ἢ νοῦς ἔνεστιν οὔτις ὑμῖν ἐγγενής,
ὄτ' οὐ παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἐν αὐτοῖσιν κακοῖς
τοῖσιν μεγίστοις ὄντες οὐ γινώσκετε; | 1330
ἀλλ' εἰ σταθμοῖσι τοῖσδε μὴ κύρουν ἐγὼ
πάλαι φυλάσσων, ἦν ἄν ὑμῖν ἐν δόμοις
τὰ δρώμεν' ὑμῶν πρόσθεν ἢ τὰ σώματα·

- νῦν δ' εὐλάβειαν τῶνδε προουθέμην ἐγώ. |
 καὶ νῦν ἀπαλλαχθέντε τῶν μακρῶν λόγων 1335
 καὶ τῆς ἀπλήστου τῆσδε σὺν χαρᾷ βοῆς
 εἴσω παρέλθεθ', ὡς τὸ μὲν μέλλειν κακὸν
 ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἔστ', ἀπηλλάχθαι δ' ἀκμῆ. |
- ΟΡ.** πῶς οὖν ἔχει τάντεῦθεν εἰσιόντι μοι ;
ΠΑΙ. καλῶς· ὑπάρχει γὰρ σε μὴ γινῶναί τινα. 1340
ΟΡ. ἠγγειλας, ὡς ἔοικεν, ὡς τεθνηκότα.
ΠΑΙ. εἷς τῶν ἐν Ἄιδου μάνθαν' ἐνθάδ' ὦν ἀνήρ.
ΟΡ. χαίρουσιν ἐν τούτοισιν ; ἢ τίνες λόγοι ;
ΠΑΙ. τελουμένων εἶποίμ' ἄν· ὡς δὲ νῦν ἔχει,
 καλῶς τὰ κείνων πάντα, καὶ τὰ μὴ καλῶς. | 1345
ΗΛ. τίς οὗτός ἐστ', ἀδελφέ ; πρὸς θεῶν φράσον.
ΟΡ. οὐχὶ ξυνίης ; **ΗΛ.** οὐδέ γ' ἐς θυμὸν φέρω.
ΟΡ. οὐκ οἶσθ' ὅτι μ' ἔδωκας εἰς χέρας ποτέ ;
ΗΛ. ποίῳ ; τί φωνεῖς ; **ΟΡ.** οὐ τὸ Φωκέων πέδον
 ὑπεξεπέμφθη σῆ προμηθία χερσῖν. 1350
ΗΛ. ἢ κείνος οὗτος, ὃν ποτ' ἐκ πολλῶν ἐγὼ
 μόνον προσηῦρον πιστὸν ἐν πατρὸς φόνῳ ;
ΟΡ. ὄδ' ἐστί· μή μ' ἔλεγγε πλείοσιν λόγοις. |
ΗΛ. ὦ φίλτατον φῶς, ὦ μόνος σωτήρ δόμων
 Ἄγαμέμνονος, πῶς ἦλθες ; ἢ σὺ κείνος εἶ, 1355
 ὃς τόνδε κάμ' ἔσφασας ἐκ πολλῶν πόνων ;
 ὦ φίλταται μὲν χεῖρες, ἠδιστον δ' ἔχων
 ποδῶν ὑπηρετήμα, πῶς οὕτω πάλαι
 ξυνών μ' ἔληθες οὐδ' ἔφαινες, ἀλλὰ με
 λόγοις ἀπώλλυς, ἔργ' ἔχων ἠδιστ' ἐμοί ; 1360
 χαῖρ', ὦ πάτερ· πατέρα γὰρ εἰσορᾶν δοκῶ·
 χαῖρ', ἴσθι δ' ὡς μάλιστα σ' ἀνθρώπων ἐγὼ
 ἠχθηρα κάφιλησ' ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. |
- ΠΑΙ.** ἀρεκεῖν δοκεῖ μοι· τοὺς γὰρ ἐν μέσῳ λόγους
 πολλαὶ κυκλοῦνται νύκτες ἡμέραι τ' ἴσαι, 1365
 αἱ ταῦτά σοι δεῖξουσιν, Ἥλέκτρα, σαφῆ.

σφῶν δ' ἐννέπω γὰρ τοῖν παρεστώτων ὅτι
 νῦν καιρὸς ἔρδειν· νῦν Κλυταιμῆστρα μόνη,
 νῦν οὔτις ἀνδρῶν ἔνδον· εἰ δ' ἐφέξετον,
 φροντίζεσθ' ὡς τούτοις τε καὶ σοφωτέροις 1370
 ἄλλοισι τούτων πλείοσιν μαχούμενοι. |

ΟΡ.

οὐκ ἂν μακρῶν ἔθ' ἡμῖν οὐδὲν ἂν λόγων,
 Πυλάδῃ, τόδ' εἶη τοῦργον, ἀλλ' ὅσον τάχος
 χωρεῖν ἔσω, πατρῶα προσκύσανθ' ἔδη
 θεῶν, ὅσοιπερ πρόπυλα ναίουσι τάδε. | 1375

ΗΛ.

ἄναξ Ἄπολλον, ἴλεως αὐτοῖν κλίε
 ἔμοῦ τε πρὸς τούτοισιν, ἧ σε πολλὰ δὴ
 ἀφ' ὧν ἔχοιμι λιπαρεῖ προύστην χερσί.
 νῦν δ', ὦ Λύκει' Ἄπολλον, ἐξ οἴων ἔχω
 αἰτῶ, προσπίτνω, λίσσομαι, γενοῦ πρόφρων 1380
 ἡμῖν ἀρωγὸς τῶνδε τῶν βουλευμάτων,
 καὶ δεῖξον ἀνθρώποισι τάπιτίμια
 τῆς δυσσεβείας οἷα δωροῦνται θεοί. |

ΧΟ. Στρ.

ἴδεθ' ὅποι προνέμεται
 τὸ δυσέριστον αἶμα φυσῶν Ἄρης. 1385
 βεβᾶσιν ἄρτι δωμάτων ὑπόστεγοι
 μετάδρομοι κακῶν πανουρηγμάτων ἄφρυκτοκύνες,
 ὥστ' οὐ μακρὰν ἔτ' ἀμμενεῖ
 τοῦμόν φρενῶν ὄνειρον αἰωρούμενον. | 1390

Ἄντ.

παράγεται γὰρ ἐνέρων
 δολιόπους ἀρωγὸς εἶσω στέγας,
 ἀρχαίοπλουτα πατρὸς εἰς ἐδώλια,
 νεακόνητον αἶμα χειροῖν ἔχων· ὁ Μαίας δὲ παῖς
 Ἐρμῆς σφ' ἄγει δόλον σκότῳ 1396
 κρύψας πρὸς αὐτὸ τέρμα κοῦκέτ' ἀμμένει. |

ΗΛ.

ὦ φίλταται γυναῖκες, ἄνδρες αὐτίκα

- τελοῦσι τοῦργον· ἀλλὰ σίγα πρόσμενε.
- ΧΟ. πῶς δὴ; τί νῦν πράσσουσιν; ΗΛ. ἢ μὲν εἰς τάφον
λέβητα κοσμεῖ, τὼ δ' ἐφέστατον πέλας. 1401
- ΧΟ. σὺ δ' ἐκτὸς ἤϊσας πρὸς τί; ΗΛ. φρουρήσουσ' ὅπως
Αἴγισθος < ἡμᾶς > μὴ λάθῃ μολῶν ἔσω. |
- ΚΛ. αἰαῖ. ἰὼ στέγαι
φίλων ἔρημοι, τῶν δ' ἀπολλύντων πλέαι! 1405
- ΗΛ. βοῶ τις ἔνδον· οὐκ ἀκούετ', ὦ φίλοι;
- ΧΟ. ἤκουσ' ἀνήκουστα δύστανος, ὥστε φριξῆαι.
- ΚΛ. οἴμοι τάλαινα· Αἴγισθε, ποῦ ποτ' ὦν κυρεῖς;
- ΗΛ. ἰδοὺ μάλ' αὖ θροεῖ τις. ΚΛ. ὦ τέκνον τέκνον, 1410
οἴκιρε τὴν τεκοῦσαν. ΗΛ. ἀλλ' οὐκ ἐκ σέθεν
ῥακτίρεθ' οὔτος οὐδ' ὁ γεννήσας πατήρ.
- ΧΟ. ὦ πόλις, ὦ γενεὰ τάλαινα, νῦν σε
μοῖρα καθαμερία φθίνει φθίνει. 1415
- ΚΛ. ὦμοι πέπληγμαι. ΗΛ. παῖσον, εἰ σθένεις, διπλῆν.
- ΚΛ. ὦμοι μάλ' αὖθις. ΗΛ. εἰ γὰρ Αἰγίσθω θ' ὄμοῦ. |
- ΧΟ. τελοῦσ' ἀραί· ζῶσιν οἱ γὰρ ὑπαὶ κείμενοι.
παλίρρυτον γὰρ αἴμ' ὑπεξαιροῦσι τῶν 1420
κιανόντων οἱ πάλοι θανόντες. |
καὶ μὴν πάρεισιν οἶδε· φοινία δὲ χεῖρ
στάζει θυηλῆς Ἄρεως, οὐδ' ἔχω ψέγειν. |
- ΗΛ. Ὅρέστα, πῶς κυρεῖτε; ΟΡ. τὰν δόμοισι μὲν
καλῶς, Ἀπόλλων εἰ καλῶς ἐθέσπισεν. 1425
- ΗΛ. τέθνηκεν ἢ τάλαινα; ΟΡ. μηκέτ' ἐκφοβοῦ
μητροφῶν ὥς σε λῆμ' ἀτιμάσει ποτέ.
- ΗΛ. — — — — —
— — — — —
- ΟΡ. — — — — —
— — — — — |
- ΧΟ. παύσασθε· λεύσω γὰρ Αἴγισθον ἐκ προδήλου.
- ΟΡ. — — — — —
— — — — — |
- ΗΛ. ὦ παῖδες, οὐκ ἄψορρον; ΟΡ. εἰσορᾶτέ που 1430

- τὸν ἄνδρ' ; ΗΛ. ἐφ' ἡμῖν οὗτος ἐκ προαστίου
χωρεῖ γεγηθὼς — — — — —
ΧΟ. βᾶτε κατ' ἀντιθύρων ὅσον τάχιστα,
νῦν, τὰ πρὶν εὖ θέμενοι, τάδ' ὡς πάλιν. 1435
- ΟΡ. θάρσει· τελοῦμεν. ΗΛ. ἢ νοεῖς ἔπειγέ νυν.
ΟΡ. καὶ δὴ βέβηκα. ΗΛ. τ'ἀνθάδ' ἂν μέλοιτ' ἔμοί.
ΧΟ. δι' ὧτος ἂν παῦρά γ' ὡς ἡπίως ἐννέπειν
πρὸς ἄνδρα τόνδε συμφέροι, λαθραῖον ὡς 1440
ὀρούση πρὸς δίκας ἀγῶνα. | ¶

ΑΙΓΙΣΘΟΣ

- τίς οἶδεν ὑμῶν ποῦ ποθ' οἱ Φωκῆς ξένοι,
οὔς φασ' Ὀρέστην ἡμῖν ἀγγελῆλαι βίον
λελοιπόθ' ἱππικοῖσιν ἐν ναυαγίοις ;
σέ τοι, σέ κρινῶ· ναὶ σέ, τὴν ἐν τῷ πάρος 1445
χρόνῳ θρασεῖαν· ὡς μάλιστα σοὶ μέλειν
οἶμαι, μάλιστα δ' ἂν κατειδυῖαν φράσαι. |
ΗΛ. ἔξοιδα· πῶς γὰρ οὐχί ; συμφορᾶς γὰρ ἂν
ἔξωθεν εἶην τῶν ἐμῶν γε φιλτάτων.
ΑΙ. ποῦ δῆτ' ἂν εἶεν οἱ ξένοι ; δίδασκέ με. 1450
ΗΛ. ἔνδον· φίλης γὰρ προξένου καθήνυσαν. |
ΑΙ. ἦ καὶ θανόντ' ἠγγειλαν ὡς ἐτητύμως ;
ΗΛ. οὐκ, ἀλλὰ κάπεδειξαν, οὐ λόγῳ μόνον.
ΑΙ. πάρεστ' ἄρ' ἡμῖν ὥστε κάμφανῆ μαθεῖν ;
ΗΛ. πάρεστι δῆτα, καὶ μάλ' ἄζηλος θέα. 1455
ΑΙ. ἦ πολλὰ χαιρεῖν μ' εἶπας οὐκ εἰωθότως.
ΗΛ. χαιροῖς ἂν, εἴ σοι χαρτὰ τυγχάνοι τάδε. |
ΑΙ. σιγᾶν ἄνωγα κἀναδεικνύναι πύλας
πᾶσιν Μυκηναίοισιν Ἄργείοις θ' ὄραν,
ὡς εἴ τις αὐτῶν ἐλπίσιν κεναῖς πάρος 1460
ἐξήρητ' ἄνδρὸς τοῦδε, νῦν ὄρων νεκρὸν
στόμια δέχεται τὰμὰ μηδὲ πρὸς βίαν

- ἔμοῦ κολαστιοῦ προστυχῶν φύση φρένας.
ΗΛ. καὶ δὴ τελεῖται τάπ' ἔμοῦ· τῷ γὰρ χρόνῳ
 νοῦν ἔσχον, ὥστε συμφέρειν τοῖς κρείσσοσιν. | 1465
- ΑΙ.** ὦ Ζεῦ, δέδορκα φάσμι' ἄνευ φθόνου μὲν οὐ
 πεπτωκός· εἰ δ' ἔπεστι νέμεσις, οὐ λέγω.
 χαλᾶτε πᾶν κάλυμμ' ἀπ' ὀφθαλμῶν, ὅπως
 τὸ συγγενές τοι κάπ' ἔμοῦ θρήνων τύχη.
- ΟΡ.** αὐτὸς σὺ βάσταζ'· οὐκ ἔμὸν τόδ', ἀλλὰ σόν, 1470
 τὸ ταῦθ' ὄραν τε καὶ προσηγορεῖν φίλωσ. |
- ΑΙ.** ἀλλ' εὖ παραινεῖς κάπιπέισομαι· σὺ δέ,
 εἴ που κατ' οἰκόν μοι Κλυταιμῆστρα, κάλει.
- ΟΡ.** αὕτη πέλας σοῦ μηκέτ' ἄλλοσε σκόπει.
- ΑΙ.** οἴμοι, τί λεύσσω; **ΟΡ.** τίνα φοβῆ; τίν' ἄγνοεῖς; 1475
- ΑΙ.** τίνων ποτ' ἀνδρῶν ἐν μέσοις ἀρχυστάτοις
 πέπτωχ' ὁ τλήμων; **ΟΡ.** οὐ γὰρ αἰσθάνη πάλαι
 ζῶντας θανοῦσιν οὔνεκ' ἀνταυδᾶς ἴσα;
- ΑΙ.** οἴμοι, ξυνῆκα τοῦπος· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπως
 ὄδ' οὐκ Ὁρέστης ἔσθ' ὁ προσφωνῶν ἐμέ. 1480
- ΟΡ.** καὶ μάντις ὢν ἄριστος ἐσφάλλου πάλαι. |
- ΑΙ.** ὄλωλα δὴ δεῖλαιος. ἀλλά μοι πάρες
 κἂν σμικρὸν εἰπεῖν. **ΗΛ.** μὴ πέρα λέγειν ἔα
 πρὸς θεῶν, ἀδελφέ, μηδὲ μηκύνειν λόγους.
 τί γὰρ βροτῶν ἂν σὺν κακοῖς μεμειγμένων 1485
 θνήσκειν ὁ μέλλων τοῦ χρόνου κέρδος φέροι;
 ἀλλ' ὡς τάχιστα κτεῖνε καὶ κτανῶν πρόθεσ
 ταφεῦσιν, ὧν τόνδ' εἰκός ἐστι τυγχάνειν,
 ἄποπτον ἡμῶν· ὡς ἐμοὶ τόδ' ἂν κακῶν
 μόνον γένοιτο τῶν πάλαι λυτήριον. | 1490
- ΟΡ.** χωροῖς ἂν εἴσω σὺν τάχει· λόγων γὰρ οὐ
 νῦν ἐστιν ἀγών, ἀλλὰ σῆς ψυχῆς πέρι.
- ΑΙ.** τί δ' ἐς δόμους ἄγεις με; πῶς, τόδ' εἰ καλὸν
 τοῦργον, σκότου δεῖ κοῦ πρόχειρος εἶ κτανεῖν;
- ΟΡ.** μὴ τάσσε· χώρει δ' ἔνθαπερ κατέκτανες 1495

πατέρα τὸν ἄμόν, ὡς ἂν ἐν ταυτῷ θάνης. |

ΑΙ. ἦ πᾶσ' ἀνάγκη τήνδε τὴν στέγην ἰδεῖν
τά τ' ὄντα καὶ μέλλοντα Πελοπιδῶν κακά ;

ΟΡ. τὰ γοῦν σ' ἐγὼ σοὶ μάντις εἰμι τῶνδ' ἄκρος.

ΑΙ. ἀλλ' οὐ πατρώαν τὴν τέχνην ἐκόμπασας. | 1500

ΟΡ. πόλλ' ἀντιφώνεις, ἢ δ' ὁδὸς βραδύνεται.

ἀλλ' ἔρφ'. ΑΙ. ὑφηγοῦ. ΟΡ. σοὶ βαδιστέον πάρος.

ΑΙ. ἦ μὴ φύγω σε ; ΟΡ. μὴ μὲν οὖν καθ' ἡδονὴν

θάνης· φυλάξαι δεῖ με τοῦτό σοι πικρόν.

χρῆν δ' εὐθύς εἶναι τήνδε τοῖς πᾶσιν δίκην, 1505

ὅστις πέρα πράσσειν τι τῶν νόμων θέλει,

κτείνειν· τὸ γὰρ πανοῦργον οὐκ ἂν ἦν πολὺ. |

ΧΟ. ὦ σπέρμ' Ἀτρέως, ὡς πολλὰ παθὼν

δι' ἐλευθερίας μόλις ἐξῆλθες

τῇ νῦν ὄρμῃ τελεωθέν.

1510

Κατάπιεμος ὠχρός.

Κανθός ἀνήρ.

Λευκός ἀνήρ.

Ούλος νεανίας.

Ἐκσκευον κρόσωπον.

Ἐκσκευον κρόσωπον.

Πίν. Γ'.

Πίν. Δ΄.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ
ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΟΥ

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Χαρακτηρισμοί.

Ειρήνη - Πόλεμος.

Ἐθνικοὶ Εὐεργέται.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΟΥ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Τὸ ΕΥΘΗΝΟΤΕΡΟΝ, ἀλλὰ καὶ ΠΟΛΥΤΙΜΟΤΕΡΟΝ

δῶρον τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα

εἶναι

μία πλήρης σειρὰ Ἐκθέσεων.

Οἱ μαθηταὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰποκτήσωσι τὸ πολυτίμον καὶ ζηλευτόν ὄπλον νὰ γράψωσιν ὄρατα· ἐκθέσεις δὲ προμηθεύονται πάντα τὰ τεύχη τοῦ μοναδικοῦ τούτου ἐν τῷ κόσμῳ βιβλίου.

Α'.	Τεῦχος	Ἐθνομογραφήματα ("Ἐκδ. Β' ἐπιψηφισμένη)	Δραχ. 10
Β'.	"	Περὶ τὴν πατριδα	" 10
Γ'.	"	Λευκωμα Σχολικῶν ἐρωτῶν ("Ἐκδ. Β')	" 10
Δ-Ε'	"	Διατριβαὶ ("Ἐκδ. Β' μετεφροθυμισμένη)	" 20
ΣΤ'	"	Διηγήματα ("Ἐκδ. Β')	" 10
Ζ'.	"	Ἐθνομογραφήματα	" 10
Η'.	"	Ἀποφθέγματα ("Ἐκδ. Β')	" 10
Θ'.	"	Οἱ Τρεῖς Ἱερόγραφοι	" 10
Ι'.	"	Τὸ Βιβλίον	" 10
ΙΑ	"	Περίγραφοι	" 10
ΙΒ'.	"	Πονοὶ, ὄνειρα, στοχασμοὶ	" 10
ΙΓ'.	"	Χριστοῦ γεννα ("Ἐκδοσις Β')	" 10
ΙΔ'.	"	Ἅγιος Βασίλειος	" 10
ΙΕ-ΙΗ'	"	Μαθητηρικὸν (82 ἐν ὄφ., σελ. 320)	" 40
ΙΘ'-Κ'	"	Πάσσα	" 20
ΚΑ'-ΚΒ'	"	Ἐπιστολαὶ	" 20
ΚΓ'-ΚΔ'	"	Ἐκδοσις ἐπιτομῶν	" 20
ΚΕ'-ΚΖ'.	"	Ἐκδοσις { (Μακρήντι, Ἄρργοι, Ναυπλιον, Τί- ρονι, Ἐπίσκυροι, Ἀσπρόλ, Μ. Σπή- λιον, Καλάβρυτα, Ἄγ. Ἀπόρτ)	" 25
ΚΗ'-Θ	"	Χριστῶν λόγια { (Ἡ Πειθαρχία—Τὸ χρέμα—Σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χριστῶν νίνε—Ἐπι- τομὴ καὶ Ἱστορική κ. λ. π.)	" 20
Α'-ΑΒ	"	Χαρακτηρισμοὶ (σελ. 240, Ἐκθέσεις 120)	" 30
ΑΓ'-ΑΔ	"	Εἰρήνη—Πόλεμος.	" 20
ΑΕ'-ΑΣΤ'	"	Ἐθνικὸν Ἐξοχέται (καὶ ἐπιμνημόσυνοι λόγοι)	" 20
ΔΖ'-ΑΘ	"	Μαθητικὸν Παλμοὶ (Ἐκθέσεις 140)	" 30
Μ'-ΜΑ'	"	Μεγαλία τῆς φύσεως	" 25
ΜΒ'-ΜΓ'	"	Πραγματεῖαι	" 20

Ἐκδοσις ἢ σειρὰ δραχ. 400.

Διὰ τὸ ἔξωτερικόν ἕκαστον Τεῦχ. δραχ. 15

(ἀλληλαγμένα ταχυδρομικῶν τελευτῶν ἀποστολῆς)

Ἀκυροῦται πᾶν προηγουμένον Τηλετόμιον.

Τὰ ὑπάρχοντα τεύχη ἀποστέλλονται παρ' ἡμῶν εἰς πάντα αὐτοῦντα μαθητὴν ἐπὶ προκαποτολῇ τοῦ ἀντιτίμου διὰ ταχυδρ. ἐπιταγῆς, ὅπως τῆς ὁποίας ἀναγράφονται τὰ παραγγελόμενα βιβλία. Ἡ παραγγελία ἀνάγκη νὰ περιλαμβάνῃ τρία τοῦλάχιστον βιβλία καὶ ἡ Διεύθυνσις τοῦ μαθητοῦ νὰ εἶναι πλήρης καὶ εὐανάγνωστος. Διὰ δέματος ἐπὶ ἀντικαταβολῇ ἀποστέλλονται βιβλία ἀξία τοῦλάχιστον 100 δραχ. Τὸ τέλος ἀντικαταβολῆς, δραχ. 5, βαρύνει τὸν ἀγεραστὴν.

Συνιστάτε τὰ καλὰ βιβλία εἰς πάντας τοὺς μαθητάς.

Ἡ Διεύθυνσις: Κόριον Δ. Γουδῆν

Ἀθήνας, Ὅδοσ Σφακίων 3.